

ČESKÝ EXPORT

2 2021 A PODNIKÁNÍ

MSV BRNO

Strojírenský veletrh otestuje, zda se výstavnictví po pandemii znovu probouzí

FIRMA VP TREND

Dveře od výrobce z Kladna slouží až v Arábii nebo Karibiku

SERVIS PRO VÝVOZCE

Stát nabídl nové služby Market Entry a exportní KOMPAS, říká náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Martina Tauberová

Češi vybaví města budoucnosti

Partneři:

Business
INFO.cz
VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD

Exportmag.cz

INOVUJTE DESIGN VAŠICH VÝROBKŮ A ZÍSKEJTE TAK KONKURENČNÍ VÝHODU DOMA I V ZAHRANIČÍ

Využijte dotaci z projektu Design pro konkurenceschopnost na zvýhodněné poradenské služby designéra dle vlastního výběru z Adresáře designérů CzechTrade
www.designers-database.eu

INDIVIDUÁLNÍ SPOLUPRÁCE S DESIGNÉREM

- Podpora na služby designérů z Adresáře designérů CzechTrade ve výši 50 % způsobilých výdajů, maximálně 50 000 Kč.
- Služby designérů zahrnují: analýzu stavu designu a konkurence, definování budoucích změn (skici), finanční analýzu nákladů na změnu designu, rozpracování zvolené varianty, vytvoření 3D modelu nebo počítačové vizualizace, autorský dozor při zavádění designu do praxe.
- Specifikaci, podmínky využití, zvýhodněné služby a způsob zasílání přihlášek naleznete na:
<https://www.czechtrade.cz/sluzby/programy-eu/oppik/design>

Projekt Design pro konkurenceschopnost využívá finanční prostředky EU.

Zuzana Sedmerová

vedoucí manažerka projektu Design pro konkurenceschopnost

zuzana.sedmerova@czechtrade.cz

M: +420 724 009 829

DESIGN
CENTRUM
CZECHTRADE

Vzpomínky na nedostatek

Opravdu se píše rok 2021? Člověk se někdy musí podívat do kalendáře, aby se ujistil. Některé momentky ze současného života spíš vypadají jak vystřižené tak někdy z roku 1981. Stavební firmy marně shánějí materiál, z něhož je nedostatkové zboží. Nová auta jsou po tisících odstavena na parkovištích, protože chybějí díly na jejich dokončení. Na leckteré spotřební zboží z dovozu se čeká mnoho týdnů. Na dobrého řemeslníka i několik měsíců. A před pražským obchodním domem s módou stojí denně dlouhá fronta lidí až do poloviny Václavského náměstí. Čistě z psychologického hlediska je to vlastně poměrně užitečná výchovná lekce. Po letech nezřízeného blahobytu, kdy jsme si zvykli, že jakékoli zboží nebo službu dostaneme lusknutím prstu a že výběr je neomezený, si teď vzpomeneme, že hojnost není samozřejmostí.

Jiné vjemy z dnešních dní ale zase naopak působí tak, že by se klidně mohl psát pro změnu i rok 2051. Pandemie urychlila digitalizaci a některé technologie, které si ještě nedávno vymýšleli tvůrci sci-fi filmů jako futuristické fantasmagorie, dnes běžně používá každý školák.

Tuzemští exportéři zareagovali na stále masivnější poptávku po moderních technologiích mimo jiné vytvořením aliance, která se zaměřuje na vybavení pro města budoucnosti. S tím souvisí projekt City For The Future, který chytré české inovace představil v září na konferenci v Budapešti a který

míří do dalších evropských měst i na Světovou výstavu v Dubaji.

Různé české inovace představí také Mezinárodní strojírenský veletrh v Brně. Akce, která bývala vždycky vrcholem tuzemské obchodní sezony, bude letos lakmusem papírkem i pro výstavnictví jako takové, tedy pro jeden z pandemií nejhůře poškozených oborů. Tradiční „strojírák“ naplní otestuje, zda je o klasické veletrhy i v konkurenci online akcí pořád zájem. Nebude to mít lehké i proto, že se v posledním čtvrtletí roku koná také mnoho jiných odložených akcí, které se o zájem vystavovatelů i návštěvníků budou přetahovat. Tedy tak to aspoň vypadá teď na počátku října v době uzávěrky našeho magazínu. Snad neudělá nakonec všem čáru přes rozpočet x-tá vlna koronaviru a další nucený lockdown. **x**

Tomáš Stingl,
tomas.stingl@info.cz

OBSAH

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

- Češi vybaví města budoucnosti. Chytrými stromy nebo solárními lavičkami 4
- Strojírenský veletrh zavede návštěvníky znovu do digitální továrny 6

STORY

- Nábytek od Arbydu zabodoval v prestižním švýcarském centru CERN 8
- Dveře z Kladna slouží až v Karibiku nebo Arábii. Navzdory všem krizím 10

ROZHOVOR

- Česko spouští nové inkubátory a služby na podporu exportérů 12

MOZAIKA ZE SVĚTA

- Vývozcí nabídli světu pivo i designová svítidla 16

REGION POD LUPOU

- Portugalsko spouští masivní investice na obnovu po pandemii 18
- Popularita brazilského prezidenta Bolsonara klesá. Stejně tak kurz reálu 20
- Propad brazilské měny zdražuje dovoz z Evropy 22
- V Macau se setkává Západ s Asií 23

- Lusofonní státy patří k největším šancím v Africe 24

- Ucpáno. Egypt i Panama rozšiřují průplavy kvůli obřím lodím 26

KULTURNÍ ODLIŠNOSTI

- „Nečistá“ levá ruka? Na co v Orientu využít bekhend 28

SERVIS PRO PODNIKATELE

- Batův odkaz žije, firmy přebírají jeho systém řízení 30
- Portál s nekomplexnějšími informacemi pro podnikatele BusinessInfo.cz slaví 20 let 32

KALENDAŘ

- Veletrhy v zahraničí s podporou českým vystavovatelům
- Nejbližší akce exportního vzdělávání CzechTrade 34

www.exportmag.cz

**ČESKÝ
EXPORT**
A PODNIKÁNÍ

CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

REDAKČNÍ RADA
Štěpánka Filipová
Pavel Hubáček
Jan Huk
Marie Košťálová
Zuzana Pluhařová
Zuzana Synková
Lucie Varvařovská

ŠÉFREDAKTOR
Tomáš Stingl

GRAFIK:
Petr Malinovský

KOREKTORKA:
Irena Hlinková

Magazín vychází ve spolupráci
s agenturou CzechTrade
a Ministerstvem průmyslu a obchodu

Samostatně neprodejné
Číslo 2/2021

Veškerá práva vyhrazena.
Jakékoli užití části
nebo celku, zejména přetisk včetně
šíření jakýmkoli způsobem
bez výslovného svolení vydavatele,
je zapovězeno.

Foto na titulní straně:
Grafická vizualizace města budoucnosti.

Foto: Shutterstock.com

Češi vybaví města budoucnosti. Chytrými stromy nebo solárními lavičkami

Hi-tech výrobky nebo aplikace pro chytrá města představí nový projekt City For The Future. České firmy jeho prostřednictvím nabídnou světu své moderní technologie pro smart cities. První ze série výstav se odehrála v září v Budapešti.

Chytré město, které nabízí svému obyvateli servis na každém kroku. Které funguje ekologicky a na svůj provoz si generuje nemalou část energie samo z obnovitelných zdrojů. V němž městský mobiliář nabízí spoustu druhotných funkcí. Vizi takového města, navíc s využitím českých technologií, představuje nový projekt City For The Future. Platformu zastřešily proexportní agentura CzechTrade a Ministerstvo průmyslu a obchodu, podporu poskytly také zastupitelské úřady ČR v zahraničí.

První dvou denní akce v rámci projektu se konala v druhé půli září v Budapešti. „K vidění byly na straně jedné špičkové technologické aplikace pro dopravu a městskou infrastrukturu s využitím umělé inteligence, radiových signálů, dronů nebo 5G sítí, na straně druhé konvenčnější technologie, jejichž cílem je obecně vylepšit život v obci. Proto mohli návštěvníci vidět například technologiemi vybavený altán, řešení pro čistou vodu a vzduch nebo designový mobiliář,“ říká Dóra Egressy, ředitelka zahraniční kanceláře CzechTrade Maďarsko, která měla na starosti přípravu akce.

Více se o českých řešeních v rámci City For The Future dočtete na stánkách projektu.

V rámci konference viděli zájemci také video vytvořené metodou digitální animace. To představilo základní myšlenky konceptu City For The Future i všechny zapojené firmy.

OD EKOLOGICKÝCH VOZÍTEK PO BEZPEČNOSTNÍ KOŠE

Mezi firmami, které se na akci přihlášily, byl například výrobce elektrických užitkových vozidel TPC Industry, dále společnost Sensority zaměřená na výrobu senzorů nebo Výzkumný ústav stavebních hmot s nabídkou bezpečnostních košů či zábran.

Nejde přitom jen o nějaké technické hříčky bez reálného využití. Platforma chce představovat praktické výrobky připravené k prodeji na trhu. „Nehodláme ukazovat ‚hračky vývojářů‘. Chceme se zaměřit na udržitelná řešení, která budou reflektovat potřeby obyvatel a soulad jejich života s přírodou. Hrát pouze na notu ultra hi-tech by nejspíš budilo rozpaky, zejména pak v mediální komunikaci. Češi vynikají v tom, že umějí myslet jinak, jít proti proudu, spojit více věcí dohromady, z mála vytěžit hodně,“ podotýká exportní konzultant agentury CzechTrade Jan Špunda.

CHYTRÝ STROM MŮŽE NABÍJET AUTA A ŠÍŘIT VODNÍ MLHU

Které další české nápady se v projektu představují? Už svým názvem upoutá například multifunkční „chytrý strom“ od brněnské společnosti Asio New. „Jde o to dostat zeleň do měst, kde to není z dispozičních důvodů možné,“ říká výkonný ředitel společnosti Michal Plotěný.

Firma uvádí, že s ohledem na husté inženýrské sítě pod povrchem měst je velký strom kvůli rozrůstání kořenů i koruny vnímán často jako riziko. Proto firma nabídla jako alternativní řešení tento „POUSTR“ – označení vzniklo jako zkratka ze slov „popínavý uliční strom“. Strom je tvořen pevnou ocelovou konstrukcí, která slouží jako nosný prvek popínavých rostlin. „Navíc lze na POUSTR nainstalovat například lampu veřejného osvětlení, nabíječku pro automobily a kola nebo třeba zdroj vodní mlhy,“ říká Michal Plotěný.

Firma vytvořila dva „druhy“ tohoto chytrého stromu. První nese označení „AS-POUSTR-Singapur“, protože je inspirován singapurskými stromovými věžemi. Rozvětňuje se do široké koruny, která má v maximálním rozpětí šířku pět metrů. Základní výška je také pět metrů. Alternativní verze „AS-POUSTR-Malibu“ má užší, trychtýřovitý tvar koruny a počítá s hustším porostem popínavou rostlinou.

Další originální řešení, které brněnská firma představuje, jsou zasakovací rošty pro zpevnění propustných povrchů. Použít je lze třeba na

Foto: CzechTrade

Cílem projektu je nejen české technologie představit, ale získat pro firmy nové zákazníky.

Foto: TPC Industry

Vozidlo ET City II, které firma TPC Industry představí v mnoha verzích s různými nástavbami, je díky elektrickému pohonu ekologickým řešením pro komunální služby.

Foto: mmcíté

Lavičky od společnosti mmcíté mohou posloužit třeba k dobíjení telefonu.

parkovištích, v okolí laviček nebo pro zpevnění travnatých chodníků. „Jsou vyrobeny z recyklovaného plastu a představují inovativní a velmi ekologickou formu zpevnování povrchů. Jejich použitím je možné zabezpečit jak dopravní funkci, tak i potřebný komfort pro uživatele. Zároveň zachovávají i původní odtokové poměry a další ekologické aspekty – a to jak pro rozsáhlé parkovací plochy, tak i pro odstavné plochy u domů,“ vysvětluje Michal Plotěný.

MULTIFUNKČNÍ LAVIČKA VYUŽÍJE SOLÁRNÍ ENERGII

Jako jistý symbol smart cities jsou často vnímány chytré lavičky. Ty, které v rámci projektu představuje česká společnost mmcíté, toho dovedou opravdu hodně. „Patří sem lavičky s nabíjením USB, se stolkem pro laptopy nebo tablety, lavičky s LED světlem, s integrovaným stojanem na kola nebo s nabíjením elektrokol, se solárními panely či s různými přístřešky,“ uvádí István Czödör z maďarské pobočky firmy. „Vzorový park bychom měli osadit vzorky piknikových sad, stojanů na kola či lehátek,“ pokračuje Czödör. Podle něj tyto lavičky a další produkty dobře korespondují s vizí ekologických měst. „Dokážou zkvalitnit veřejný prostor – například zadržením dešťové vody na zelených přístřešcích. Přispívají také k využívání ekologických dopravních prostředků,“ uvádí Czödör.

INOVACI DOSTALA I ÚSPĚŠNÁ APLIKACE ZÁCHRANKA

V Česku i v zahraničí slavila už v minulých letech velký úspěch aplikace pro tísňové volání Záchranka, která pomáhá s rychlým kontaktováním

záchranné služby třeba v případě dopravní nehody nebo úrazu. Brněnská společnost Medical Information Technologies, která aplikaci vyvinula, představila v projektu její novější variantu. Ta dostala jméno EletMento. „Systém umožňuje přenesení polohy, informace o zdravotním stavu a identifikaci osoby v nouzi. Nově přidáváme do systému i přenos obrazu z místa nehody přímo na linku záchranné služby Maďarska,“ představuje inovaci duchovní otec aplikace Filip Maleňák.

„V chytrém městě budoucnosti je myšleno i na bezpečnost jeho obyvatel. Mobilní technologie systému NG-SOS, pod kterou spadá i aplikace EletMento, je reprezentantem tohoto směru. Nejenže umožňuje efektivně kontaktovat záchranné složky, ale nabízí také přehled nejbližších nemocnic, lékáren a defibrilátorů, dále také postupy první pomoci, varovná upozornění na nebezpečí v okolí a další informace,“ popisuje Filip Maleňák.

Mezi další společnosti, které představí v rámci roadshow řešení pro chytrá města, patří například firma Energy Cloud, která vyvíjí a vyrábí bateriová úložiště a nabíjecí stanice pro elektromobily. Automobilka Škoda Auto vystavuje svůj model elektrického SUV Enyaq. Softwarová řešení pro obor smart cities představí firmy Certicon nebo BeIT s aplikacemi pro chytrou správu budov a dodávek energií.

NA SEZNAMU DESTINACÍ JE DUBAJ NEBO MADRID

Po Budapešti se projekt City For The Future představí dokonce na Světové výstavě Expo 2020 v Dubaji, která začíná letos v říjnu. V rámci rotační expozice v českém pavilonu bude město budoucnosti, využívající české tech-

Konstrukce chytrého stromu ve verzi Singapur má širokou korunu s rozpětím pět metrů a lze na ni umístit například dobíjecí stanici pro elektromobily.

nologie, jako jsou futuristické tramvaje nebo chytré úly pro včely, představeno formou audiovizuální projekce.

Pokud se koncept osvědčí, měla by pak roadshow pokračovat po evropských městech – na seznamu možných cílů jsou například Bukurešť nebo Madrid. „ICT je rozhodně obor, který skýtá nekonečné možnosti a ČR v něm má co nabídnout. Zajímavou příležitostí může být i zdravotnictví, které, jak se ukázalo i během pandemie, stát celkem podceňoval a chce to dohnat. Proto připravujeme i ve Španělsku prezentaci City For The Future, která má za cíl představit nejzajímavější moderní technologie ČR posledních let,“ říká ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Madridu Marek Zmrzlík.

Již v Budapešti byla prezentace nasnímaná formou 3D scanu. Výstava tak zůstane uchována pro dlouhodobé využití. Jak společnosti, tak zástupci státu na tuto vizualizaci budou moci zvát návštěvníky z celého světa skrze nový webový portál projektu, kde si ji zájemci budou moci projít virtuálně na počítači, tabletu či smartphonu. Zároveň zájemce získá podrobné informace o všech vystavovatelích včetně obchodních kontaktů. Na webu bude k dispozici rovněž strukturovaný online katalog českých firem. Zároveň se formuje nová exportní aliance českých výrobců, která spojí firmy zaměřené právě na oblast smart cities. Společný postup jim dá větší sílu při propagaci českých řešení v tomto odvětví. Jakousi tuzemskou Mekkou pro obor se má stát Hodonín, kde chce město postupně ve spolupráci s výrobci budovat vzorový park s ukázkou chytrých technologií. x

Tomáš Stingl

Foto: Asia New

Strojírenský veletrh zavede návštěvníky znovu do digitální továrny

Mezinárodní strojírenský veletrh v Brně se vrací. Po pauze způsobené pandemií chce vrcholná akce tuzemské byznysové sezony Česko znovu ukázat jako zemi pro budoucnost.

Brněnské výstaviště po dvou letech znovu přivítá tradiční Mezinárodní strojírenský veletrh (MSV), který je nejvýznamnější akcí svého druhu nejen v České republice, ale i v celé střední Evropě. Loni si pandemie vynutila zrušení výstavy, letos ale organizátoři doufají ve velký návrat na scénu. Před pandemií jezdilo na „strojírák“ zhruba 80 tisíc návštěvníků a kolem 1600 vystavovatelů, z toho polovina ze zahraničí. Letošní 62. ročník se koná o pár týdnů později, než je obvyklé – oproti běžnému termínu na počátku října je letos datum konání posunuto na 8. až 12. listopadu.

„Cílem letošního ročníku je ukázat, jak zvládnout technologickou transformaci české ekonomiky. To vše v souladu s Národním plánem obnovy. K vidění budou nejnovější služby a produkty v oblasti digitalizace podniků. Zaměříme se také na témata jako umělá inteligence ve výrobě, 5G sítě, inteligentní robotika nebo blockchain,“ řekl ředitel MSV Michalis Busios.

INTERNET OSOBNÍ SETKÁNÍ NENAHRADÍ

Během roku a půl pandemie bylo mnoho veletrhů a konferencí zrušeno nebo různou měrou přeloženo do online prostředí. Organizátoři MSV ale věří, že klasické osobní jednání odborníků nic nenahradí. „Vnímáme značnou poptávku firem po konání veletrhu, vystavovatelé se chtějí opět osobně setkat. Ukazuje se, že virtuální akce nemohou nahradit fyzický veletrh, který je založen na emocích a budování osobních vazeb. Online nástroje mohou fungovat jen jako doplněk, který zefektivní fyzickou návštěvu veletrhu,“ uvedl Michalis Busios. Ten ale zároveň podotýká, že organizátoři webovou prezentaci nepodceňují. „Snažíme se

pracovat například na rozvoji našeho online katalogu, který umožní lepší prezentaci firem a jejich exponátů ještě před samotným začátkem veletrhu,“ řekl Busios.

DIGITÁLNÍ TOVÁRNA 2.0 PODRUHÉ

Přestože veletrh sází na fyzickou realitu, jeho hlavní atrakce bude stát na opačném principu. Už podruhé, stejně jako v roce 2019, budou moci zájemci „navštívit“ digitální továrnu. Ať už za pomoci 3D brýlí, počítačové grafiky či prostorové simulace. Principy v digitální továrně by měly zajistit zvýšení podnikové efektivity o 25 až 30 procent. Jde o hlubokou digitalizaci výroby, kde je firma chápána jako kyberfyzický systém řízený umělou inteligencí. Dál se jedná o inteligentní práci s interními i externími daty, využití blockchainu v průmyslu, předvedení prototypů chytrých autonomních strojů či vzájemnou mezifirmní spolupráci, která probíhá také digitálně.

K tématům veletrhu letos patří stejně jako před dvěma lety Průmysl 4.0.

Součástí expozice Digitální továrna 2.0 bude i digitální stage, která nabídne prostor pro diskusi, včetně online přenosu. Uskuteční se i druhý ročník mezinárodní konference zaměřené na problematiku zvládnutí digitální transformace firmy.

3D TISK A CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA

Dalším tématem letošního ročníku MSV je 3D tisk. „Firmy působící v tomto oboru zásadně pomohly v době nedostatku ochranných pomůcek, což bychom na veletrhu rádi akcentovali,“ říká Michalis Busios.

Souběžně s MSV se uskuteční veletrhy Transport a Logistika a Envitech. První z dvojice veletrhů se zaměří na novinky z oblasti automatizace a digitalizace v oblasti logistiky. Představí se opět i firmy nabízející specializovaný software a IT řešení pro logistiku. Hlavním tématem veletrhu Envitech bude letos cirkulární ekonomika neboli systém opětovného využívání materiálů, které se udržují v oběhu co nejdéle.

Společná národní expozice, na níž se budou podílet státní instituce ve spolupráci se zástupci podnikatelské veřejnosti, bude vycházet z Inovační

Foto: BVV

Foto: BVV

strategie ČR a pokračovat v prosazování značky „Czech Republic: The Country For The Future“. Prostor by tentokrát měly dostat zejména perspektivní firmy zaměřené na digitalizaci, obor smart cities a kosmické technologie.

NA MEETING POINT CZECHTRADE NABÍDNE PODNIKATELŮM KONZULTACE EXPORTNÍCH PLÁNŮ

Zejména pro exportéry bude důležitý druhý den veletrhu, tedy úterý 9. listopadu, kdy se bude konat akce nazvaná Meeting Point CzechTrade. „Jedná se o setkání firem s řediteli zahraničních kanceláří CzechTrade. S ohledem na omezení, která platí poslední rok a půl po celém světě a která ztěžují cestování

Až 80 procent návštěvníků jsou podle organizátorů lidé, kteří rozhodují ve firmách o investicích.

Co vystavují Češi na Světové výstavě v Dubaji, se dočtete na EXPORTMAG.CZ

a fyzické schůzky, je pro firmy skvělou zprávou, že na veletrhu bude osobně přítomna drtivá většina, tedy téměř čtyřicet ředitelů kanceláří z celého světa, kteří budou k dispozici pro individuální jednání. Celkem počítáme s více než pěti sty konzultačními termíny v rámci jednoho dne,“ uvedl Jan Kubata, ředitel sekce služeb pro exportéry agentury CzechTrade. Na každou konzultaci je vyhrazen prostor 30 minut. Přítomni budou jak experti z blízkých trhů v rámci Evropské unie, tak i z těch vzdálenějších, jako jsou Latinská Amerika, Afrika či Asie.

Čeští podnikatelé a manažeři tak budou mít šanci probrat své exportní plány s odborníky, kteří působí přímo v konkrétních teritoriích a znají jejich

specifika. Podnikatelé se budou moci zeptat na konkrétní obchodní situaci, exportní příležitosti či podmínky k obchodování na daném trhu.

„Kolegové však nebudou k dispozici pouze v Brně. V dalších dnech okolo termínu pořádání tohoto veletrhu plánuje CzechTrade výjezdy ředitelů zahraničních kanceláří do regionů České republiky přímo za firmami. Řadu konzultací, které budou rozjednány na Mezinárodním strojírenském veletrhu, bude třeba dořešit na dalších setkáních. Část firem bude chtít probírat případné účasti na plánovaných akcích v zahraničí,“ doplňuje Jan Kubata. ✖

(red)

Češi bodují i na Expu s 3D tiskem a robotem RUDOU

Jestliže MSV Brno otestuje zájem odborné i laické veřejnosti o klasický veletrh v Česku, na globální úrovni to ve stejné době prověří taktéž o rok odložená Světová výstava Expo 2020 v Dubaji. Ta začala 1. října a potrvá šest měsíců.

Mezi zajímavými inovacemi, které uvidí návštěvníci českého národního pavilonu, patří robot RUDA, určený pro hledání osob v závalech a lavinách. 120kilový pomocník záchranářů je vybaven pásovým podvozkem. „Díky bioradaru umí RUDA najít živého člověka až do hloubky dvaceti metrů pod povrchem. Při vývoji, který

trval více než čtyři roky, jsme spolupracovali s armádou i hasiči, kteří definovali požadavky na schopnosti a vybavení robota,“ říká Martin Drahanský, vedoucí výzkumníků z Fakulty informačních technologií VUT.

Díky pásovému podvozků dokáže robot překonat schody, couvat a pohybovat se pomocí GPS navigace. I při ztrátě signálu najde sám cestu zpátky. Navíc je vybaven manipulátorem, díky němuž dokáže odvézt například nastražené zavazadlo s výbušninou na bezpečné místo.

V různých formách budou čeští vystavovatelé demonstrovat možnosti 3D tisku. Společ-

nost Fillamentum návštěvníkům ukáže robotický 3D tisk z biopolymeru nové generace – stoprocentně kompostovatelného materiálu. Součástí národního pavilonu budou také zahradní ozeleňovací bloky Sandiq, i ty vznikly robotickým 3D tiskem. „Firma Fillamentum nám dodala materiál NonOilen Terra, což je bioplast s obsahem přírodního minerálního plniva, v tomto případě lokálního písku. Vytiskli jsme podle návrhu designéra Martina Surmana z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně 25 prefabrikátů zahradních bloků,“ vysvětlil David Škaroupka z Fakulty strojního inženýrství VUT. ✖

Nábytek od Arbydu zabodoval v prestižním švýcarském centru CERN

Plzeňská rodinná firma letos vyhrála tendr na dodávku vybavení více než 130 pokojů v elitním švýcarském výzkumném středisku CERN. Na pandemii pohotově zareagovala novou řadou nábytku pro práci z domova nebo pro zázemí e-shopů.

Když v roce 1993 rozjížděl podnikatel Petr Mudra v Plzni malou truhlářskou dílnu, asi ani sám netušil, kde všude bude jednou nábytek a interiérové vybavení pod značkou Arbyd sloužit. Třeba v kancelářích německé Deutsche Bank, v autosalonech automobilky BMW nebo na studentských kolejích ve Švédsku. Značka vyváží nejen do celé Evropy, ale i do severní Afriky nebo na Blízký východ. Do světa jde v současnosti asi polovina produkce Arbydu a ani období pandemie zahraniční expanzi nezastavila.

Letos naopak firma získala další velkou zakázku, navíc na adrese z nejprestižnějších. Na jaře vyhrála výběrové řízení Evropské organizace pro jaderný výzkum (CERN) u švýcarské Ženevy. V tendru se hrálo o dodávku vybavení 133 pokojů, které slouží jako zázemí pro vědce pracující v této organizaci považované za možná nejelitnější výzkumné středisko světa.

Co konkrétně Arbyd do CERN dodal? „Jedná se o interiérové vybavení a instalaci hotelových pokojů a společných prostor, jako jsou kuchyně a jídelny. Dodávka obsahovala kufrboxy, noční stolky, čela postelí, šatní skříně, koupelnové skřínky, pracovní stoly, ale i závěsy, židle a osvětlení,“ říká Lukáš Mudra, který je v rodinné firmě projektovým manažerem. „Specifikace vybavení nebyla nijak zvláštní. Veškeré dodané zboží musí splňovat určitou třídu nehořlavosti, což je v jaderném výzkumném areálu pochopitelné,“ pokračuje.

Přesto byl tendr v něčem specifický. „CERN neměl zadání výběrového

řízení zpracované od projekční nebo architektonické společnosti, tak jak to bývá u podobných projektů standardem. Plno věcí bylo potřeba během přípravy ceny a následně během realizace ještě domyslet,“ podotýká Lukáš Mudra.

I VĚDEC POTŘEBUJE POSTEL

Jan Špunda, exportní konzultant z agentury CzechTrade, podotýká, že do CERN mohou české firmy s podobným úspěchem nabízet právě i běžné vybavení, nejen vysoce specializované technologie pro vědeckou činnost. „Provoz tak rozsáhlého areálu s sebou přináší požadavky také na zcela konvenční vybavení. Jinými slovy vědečtí a výzkumní pracovníci jsou rovněž obyčejní lidé s běžnými potřebami. Musí někde přespat, někde se stravovat, něčím se dopravovat, používají

běžné kancelářské potřeby,“ říká Jan Špunda. „Laboratoře potřebují výrobní nástroje na specifické díly, takže se nezdá, že se setkáváme s poptávkou po CNC obráběcích strojích, jako jsou frézky, soustruhy či řezací stroje. Pak je tu samozřejmě také určitý podíl sofistikovaných zařízení, která na trhu nejsou zcela běžná. Tak například první z letošních tendrů se týkal pořízení kvantové výpočetní techniky. Nebo jsme řešili poptávku po nanosekundovém laseru či kryogenních nádržích a ventilech,“ uvádí Špunda.

STAVBU ŠVÉDSKÉ NEMOCNICE LZE SLEDOVAT PŘES PROJEKTOVOU DOKUMENTACI

Období pandemie a lockdownů firma Arbyd ustála dobře. „Díky velkému portfoliu zákazníků a výrobků jsme nezaznamenali žádný zásadní pokles objemu výroby,“ uvádí Lukáš Mudra. Společnost navíc získala další velkou zahraniční zakázku – dodávku nábytku za zhruba 25 milionů korun pro budovanou nemocnici ve Švédsku. „Celý tento projekt je nakreslen v online projektové dokumentaci (BIM), která nám i klientovi umožňuje okamžitě sdílet informace. Díky tomu vidíme veškeré změny na stav-

Arbyd v současnosti zaměstnává asi 70 pracovníků.

Foto: Arbyd

Foto: Arbyd

Firma vybavila nábytkem mimo jiné některé coworkingové sítě Spaces.

SPOLEČNOST ARBYD

Rodinnou firmu založil v roce 1993 Petr Mudra, když v Plzni rozjel truhlářskou dílnu. Za víc než čtvrtstoletí existence podnik vyrostl na předního výrobce nábytku se zhruba 70 zaměstnanci a více než 1 200 realizovanými projekty ročně. Firma nabízí kompletní vybavení interiérů na klíč. Dodává nábytek a designové výrobky pro hotely, nemocnice, kanceláře, domovy pro seniory, obchodní řetězce a čerpací stanice, rodinné domy nebo byty. Vyrábí ale i komponenty pro kolejová vozidla a leteckou dopravu. Portfolio klientů tak tvoří mimo jiné společnosti Škoda Transportation, Spaces, ABB, Mattoni, Moser, Citroen, BMW, Novotel, Cushman & Wakefield či Jones Lang LaSalle. Asi polovina produkce jde na vývoz. Současná rozloha moderního plzeňského areálu firmy přesahuje 10 tisíc metrů čtverečních. Komplex zahrnuje výrobní halu, kanceláře společnosti a showroom. **x**

bě a současně jsme schopni vytáhnout jednotlivé rozměry a informace pro výrobu a instalaci nábytku," vysvětluje Mudra.

Vedle švédského trhu vidí Arbyd v současnosti velký potenciál například v Německu. „Je to ale specifický trh, který vyžaduje mít založenu místní firmu GmbH, tedy společnost s ručením omezeným. Touto cestou jsme zatím nešli. U našich tamních partnerů jsme si vybudovali důvěru a zatím to funguje.“ Spojení udržuje plzeňská firma i po brexitu také s ostrovním trhem. „Do Velké Británie jsme exportovali v minulosti přes obchodního partnera. V současnosti se jedná o nárazové projekty, kdy si expedici a instalaci zatím vždy zajišťoval sám zákazník," vysvětluje Lukáš Mudra.

PANDEMIE PROMĚNILA POPTÁVKU

Na koronakrizi plzeňská firma zareagovala proaktivně – nabídla nové řady výrobků, přičemž vyšla z proměny poptávky. „Co se změnilo, to

je struktura zakázek. Velké projekty hotelového nebo kancelářského typu se během pandemie téměř vytratily a častěji jsme vyráběli pro soukromý sektor," vysvětluje Mudra. „Hned na začátku pandemie jsme začali připravovat vlastní nábytkové řady. Aktuálně nabízíme už tři nové. První je ekonomická řada Thia. Nábytek je možné jednoduše vlastní silou složit, takže se hodí do prostředí e-shopů, které během pandemie velmi posílily. Další řada nazvaná Home office je, jak název napovídá, určena pro domácí kancelář. Během covidu velmi táhla. A jako třetí řadu jsme navrhli exkluzivní, dýhované a lakované komody a jídelní a konferenční stoly.“

FIRMU POHÁNĚJÍ SOLÁRNÍ PANELE NA STŘEŠE VÝROBNÍ

Sympatickým rysem Arbydu je, že svůj provoz vede v duchu udržitelnosti. Společnost je součástí projektu Zelená firma, jehož cílem je ochrana životního prostředí a ekologická likvidace odpadu.

Do jakých tendrů se mohou české firmy přihlásit u Světové banky či v OSN? Více čtěte na EXPORTMAG.CZ

V současné době získává Arbyd 70 procent elektrické energie potřebné pro svou činnost z fotovoltaické elektrárny umístěné přímo na střeše výrobní haly. Automatický kotel a drtič odpadu zajišťuje firmě tepelnou soběstačnost. I díky tomu byl Arbyd vybrán mezi 27 nejlepších projektů v Evropě jako příklad dobré praxe využití obnovitelných zdrojů energie v průmyslu.

Vysoké hodnocení a úspěchy v tendrech ve Švýcarsku nebo ve Švédsku jsou firmě přínosem nejen z obchodního hlediska, ale i jako prestižní reference. Právě tyto evropské země jsou totiž pověstné tím, že klienti mají vysoké požadavky na kvalitu a zároveň jsou výběrová řízení velmi korektní a spravedlivá. Oproti některým jiným regionům, kde hraje někdy velkou roli také osobní vztahy se zadavateli, nebo dokonce korupce, tak na těchto vyspělých trzích vítězí prostě ten lepší. **x**

Tomáš Stingl

Jak najít vhodný tendr v CERNu?

Tuzemské podniky mohou využít několik způsobů, jak se včas dozvědět o tendrech vyhlášených agenturou CERN. Zde jsou čtyři kroky, které může udělat.

➤ Registrace v databázi dodavatelů CERN. Databáze skýtá velmi podrobné oborové členění. Český zájemce se dostane do hledáčku CERN i ve vysoce specifických oblastech jako jsou například různé fotonické

či kryogenní aplikace. Registraci lze provést přímo na webové stránce home.cern.

➤ Sledování databáze připravovaných tendrů. Jedná se o databázi plánovaných větších tendrů s hodnotou plnění přesahující 200 tisíc švýcarských franků.

➤ Sledování již vyhlášených tendrů. Agentura CzechTrade průběžně sleduje nejen velké chystané tendry, ale díky svému zástupci při CERN

se dostává také k informacím o již vyhlášených tendrech v hodnotě mezi 50 tisíci a 200 tisíci franků. Tyto menší tendry CERN přitom na svých veřejných stránkách neuvádí. Český zájemce je ale může zaznamenat v rubrice Příležitosti a tendry portálu BusinessInfo.cz.

➤ Využití služby CzechTrade denně. Agentura nabízí službu automatizované distribuce aviz tendrů, kterou si zájemci mohou zdarma objednat k odebrání. **x** Zdroj: Agentura CzechTrade

Dveře z Kladna slouží až v Karibiku nebo Arábii. Navzdory všem krizím

Výrobce dveřních výplní VP trend zůstává jistotou v nejistém oboru. Výzvou byly propad stavebnictví či sankce vůči Rusku, teď je novým problémem raketový růst cen hliníku a dalších surovin.

Foto: VP trend

Spisovatel Franz Kafka kdysi napsal: „Ti dobří mívají stejný krok. Ostatní ale, aniž to tuší, tancují kolem dobové tance.“ Tenhle citát docela dobře sedí i na příběh rodinné firmy VP trend z Kladenska. Společnost na výrobu dveřních výplní založená v roce 1998 kráčí rovnoměrným krokem, přestože stavebnictví je neustále zmítáno výkyvy nahoru i dolů.

Předposlední globální krize se v segmentu oknařiny projevila se zpožděním, a to hlavně v letech 2013 a 2014, kdy také VP trend pocítil snížení obrátu. Situaci společnosti se ale podařilo záhy stabilizovat. Firma si udržela relativně stabilní obrát, počet zaměstnanců i portfolio výrobků, které rozšiřuje postupně, bez ukvapeného naskakování na momentální módní výstřelky. „Vyznáváme takový mírný pokrok v mezích zákona,“ usmívá se zakladatel firmy Richard Obyt.

Jedny z dveří ve Spojených arabských emirátech s výplní od VP trendu.

K původní výrobě plastových dveřních výplní tak firma postupně přidala výrobky z hliníku, dřeva i vysokotlakového laminátu. Typickým odběratelem jsou pak finální výrobci dveří, kteří výplň zkompletují s dalšími komponenty, tedy s rámy dveří, respektive dveřních křídel, a s potřebným kováním.

Zhruba třetina výrobků VP trend jde do zahraničí. Největším odbytištěm je Německo, dále Rakousko, Polsko či postsovětské země. „Jednotlivé dodávky ale mířily například i do Spojených arabských emirátů. Některé české firmy tam měly zakázky na rekonstrukce budov a na dveřní výplně měly specifické požadavky. Dveře s naší výplní najdete také až v Dominikánské republice, kam jsme se dostali přes jednoho německého zákazníka,“ říká Richard Obyt.

HLINÍK NENÍ PŘÍTOMEN

Pandemie koronaviru se v první fázi na chodu ani odbytu firmy nepo-

depsala téměř nijak. „Jsme výrobní firma, takže jsme směli fungovat pořád. Zpomalení bylo pouze krátkodobé, klienti si objednávali zboží po internetu. Důsledky pandemie ale přišly teď. O desítky procent rostou ceny materiálů. Zásadně zdražily plasty a neuvěřitelný byl nárůst ceny hliníku. Dále se to týká některých dalších výrobků na bázi ropy. Některé firmy z branže už musely výrazně omezovat výrobu. Materiály prostě buď nejsou, nebo jsou drahé,“ říká vedoucí obchodního úseku Stanislav Obyt, syn zakladatele firmy.

Hliník letos zdražil na londýnské burze zhruba o čtyřicet procent. Hlad po tomto cenném kovu teď ještě zvýšily dvě události. Evropská unie zavedla v dubnu clo na dovoz hliníkových výlisků z Číny až na 46,7 procenta. „Důvodem je to, že se v EU stále prodávají čínské hliníkové výrobky za umělé nízkou cenu, což poškozuje unijní výrobce,“ vysvětluje Lukáš Kovanda, analytik a člen Národní ekonomické rady vlády. „Aby toho nebylo málo, návrh přišel převrat v africké Guineji, která je klíčovým producentem této suroviny,“ podotýká Kovanda.

VP trend ale zatím ustál vysychání zdrojů hliníku relativně dobře. Důvodem je právě zmíněná stabilita byznysu a obchodních vztahů. „Většinu našich vstupních materiálů s výjimkou skla a souvisejících produktů pořizujeme od dodavatelů z Německa nebo z Rakouska. Ty vztahy jsou dlouho-

OBCHODOVAT S RUSKEM, AŽ JSOU SANKCE, NEBO NE

Dalším vnějším faktorem, který zamíchal kartami v oboru, bylo uvalení obchodních sankcí na Rusko a následná odveta Rusů v podobě navýšení dovozních cel a různých administrativních omezení. VP trend se snaží v Ruské federaci svou obchodní přítomnost alespoň udržet, byť je to teď těžší. „Rusko je obrovské a obchodně ‚nakrmit‘ už jen oblasti kolem Moskvy a Petrohradu, které jsou bohaté a představují 30 milionů lidí, to je velký byznys. To vědí Němci, kteří tam obchodují, ať jsou sankce, nebo ne,“ podotýká Richard Obyt. **x**

dobé a stabilní, takže prvoplánové omezení dodávek nám nehrozí," říká Stanislav Obyt.

UPRCHLÍCI „PROSPĚLI“ ZÁJMU O BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE

Zajímavou „turbulenci“ ve stavebnictví vyvolala imigrační vlna v roce 2015. Nebývale se zvedl zájem o bezpečnostní dveře, což dokázal VP trend včas podchytit jako dobrou obchodní příležitost. „Před uprchlíckou vlnou jsme už certifikáty na bezpečnostní výplně mívali, ale stály nás asi 50 tisíc korun ročně, a přitom jsme za rok prodali sotva pět výplní. To nedávalo smysl, proto jsme certifikáty nechali propadnout," říká Stanislav Obyt. „Pak ale přišla do Německa imigrační vlna, po které si Němci začali rychle objednávat bezpečnostní prvky. Předpokládali jsme, že tento trend přijde i k nám. To se po dvou letech opravdu stalo. Spotřebitelé a také architekti hleděli do Německa a začali bezpečnostní dveře zahrnovat do svých návrhů, pojišťovny nabízejí za bezpečnostní dveře slevy na pojistku," vysvětluje Stanislav Obyt. Firma si proto včas znovu obnovila potřebné certifikáty a byla připravena na nárůst zahraničních a posléze také tuzemských objednávek. Jedná se sice jen o víceméně okrajovou součást poptávky, přesto nyní představují bezpečnostní výplně nějakých pět procent produkce VP trendu.

NEDOSTATEK SUROVIN PODVÁZAL I NĚMECKÝ TRH

Německo není jen určitým vzorovým sousedem, u nějž lze předem rozpo-

Firma má stabilně kolem třiceti zaměstnanců.

znat trendy, které se později přelíhají i do České republiky. Pro kladenskou firmu je i nejdůležitějším zahraničním odbytištěm, kam jde 80 procent veškerého jejího vývozu. „České firmy jsou v exportu dveří a oken dlouhodobě úspěšné právě i na tak konkurenčním trhu, jako je Německo. V nábytkářském průmyslu je Česká republika dokonce třetím největším importérem do Německa hned po Číně a Polsku. České podniky sem každoročně vyvezou zboží v hodnotě 1,6 miliardy eur," připomíná Adam Jareš, ředitel regionálního centra CzechTrade v Düsseldorfu.

Letos sice dosud Německo stojí ve stínu pandemie, už příští rok má ale přijít výrazné oživení. „V investicích do bytové výstavby se v Německu pro letošní rok čeká lehký pokles o 0,2 procenta, což je dáno především globálním nedostatkem stavebních materiálů, který zasáhl i německé firmy. Ovšem pro rok 2022 je aktuálně predikován růst o tři procenta," říká Adam Jareš.

JEDEN SYN SE ZAMĚŘIL NA VÝROBU, DRUHÝ NA OBCHOD

Zakladatel rodinné firmy Richard Obyt dosáhl důchodového věku, a přestože stále energicky firmu kormidluje, zároveň postupně zaspěvuje do jejího řízení své dva syny Michala a Stanislava. Ti si rozdělili kompetence podle toho, co je víc zajímá. Michal se zaměřuje především na výrobu a techniku, Stanislav přebírá hlavně úkoly v obchodu a marketingu. „Je to pro mě daleko příjemnější, než když jsem byl dříve v jiných zaměstnáních. Tím, že

Více příběhů o vývozcích najdete na EXPORTMAG.CZ

SPOLEČNOST VP TREND

Firma byla založena v roce 1998 a na počátku roku 2001 se z původního podílníka stal jejím jediným majitelem Richard Obyt. Společnost se nejprve zabydlela v areálu bývalé Poldi Kladno. Sám Richard Obyt původně také v Poldovce pracoval a prošlo jí i několik dalších pracovníků. Písmena VP v názvu firmy jsou odkazem na skupinu Vagnerplast, kde byl Richard Obyt jedním z podílníků a v jejímž vedení v devadesátých letech také působil. V současnosti zaměstnává VP trend něco přes 30 lidí, přičemž počet zaměstnanců je – kvůli stále vyšší složitosti a náročnosti výrobků – i přes rostoucí automatizaci poměrně stabilní. Od roku 2012 působí společnost v novém výrobním areálu v kladenské čtvrti Dřín. Vedle plastových dveřních výplní nabízí také produkty z hliníku, dřeva či vysokotlakého laminátu. Obrat společnosti se pohybuje kolem 70 milionů korun ročně. Zhruba čtvrtina produkce jde na přímý vývoz, dalších 10 až 15 procent míří do zahraničí jako subdodávky. Výrobky VP trend tak lze vidět například v Německu a v mnoha dalších státech EU či v Rusku a postsovětských zemích. Na chodu společnosti se stále významnější měrou podílí synové zakladatele Stanislav a Michal Obytovi. **x**

jsem rodinnou firmou, tak nám nikdo nechce podtrhnout židli. Nemám tu ten pocit bezmoci, ale zároveň se navzájem bez postranních úmyslů korigujeme," říká Stanislav Obyt.

Jeho otec hraje i úlohu mentora. „Už jsem penzijního věku, ale zatím mě ta práce pořad baví. Stále častěji konstatuji: Ono na tom něco je, co říkají ti mladí. Jejich názory se mi ne vždy musejí zamlouvat, ale mají-li pravdu, pak to samozřejmě uznám. A postupně se stahuji a půjdu do penze," říká s úsměvem.

Ale ten moment ještě zdaleka nenastal. A jaké jsou plány do budoucna? Na tu otázku se Richard Obyt opět usměje a znovu připomene tu poklidnou strategii, kterou má kladenská firma ve vinku. „Zase ten náš mírný pokrok v mezích zákona. My neplánujeme množství parametrů a ukazatelů příliš do budoucna jako někde v korporátu. Každý rok nás vždycky dokáže překvapit a my na to prostě reagujeme. Takže plánujeme jenom zásadní směr a věci, které můžeme ovlivnit. Teď například chystáme jednu malou inovaci – kupujeme novou automatickou pilu, která zrychlí ořez dveřních výplní na míru a zároveň umožní eliminovat lidskou chybu ještě víc než dosud," říká Richard Obyt. A tak to ve VP trendu chodí – zase jeden rovnoměrný, klidný krok dopředu. Už jim to takhle dobře funguje skoro čtvrtstoletí. **x**

Tomáš Stingl

Česko spouští nové inkubátory a služby na podporu exportérů

V Indii a ve Spojených státech amerických se otevírají exportní inkubátory pro české firmy. Stát nabídl vývozcům v poslední době také další nové služby, jako jsou Market Entry nebo exportní KOMPAS, říká náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Martina Tauberová.

Jaké novinky rezort průmyslu a obchodu aktuálně připravil pro české vývozce?

Chtěla bych vyzdvihnout dva strategické projekty, jejichž realizace již byla zahájena: City For The Future, což je pilotní projekt proexportní roadshow v oboru smart cities využitelné po celém světě. Druhým projektem je Digitální knihovna českého průmyslu, jejímž hlavním smyslem je zapojení nejmodernějších technologií do podpory exportérů. Nástroj pracuje s oborovými virtuálními showroomy, které i na dálku umožní obchodní interakci při prezentaci výrobků, téměř jako při osobním setkání. V konečné fázi by mělo jít o výkladní skříň celé škály oborů přístupnou pro kohokoliv a odkudkoliv jen z webového prohlížeče počítače, tabletu nebo smartphonu.

Které služby přidala do své nabídky agentura CzechTrade?

Podpoře vstupu exportérů na nové trhy je určena služba Market Entry, která poskytuje firmě základní orientaci na trhu, a to bezplatně. Nástrojem, který nám v systému podpory exportu chyběl a je zaměřen na podporu trvalého působení v teritoriu, jsou exportní inkubátory umožňující českým firmám po dobu šesti měsíců působit ve vybraných destinacích se zázemím a navazujícími službami agentury CzechTrade. Pilotní projekt, exportní inkubátory v Bengalúru v Indii a v Chicagu ve Spojených státech, zahájí činnost v prvním případě již za pár dní, v druhém případě na počátku příštího roku. Pro další inkubátory jsou zvažovány země jako Kazachstán, Čína, Brazílie či Turecko.

Foto: MPO

Martina Tauberová

Vystudovala mezinárodní ekonomické vztahy na Vysoké škole ekonomické. Následně absolvovala stáž v německém Bundestagu spojenou se studiem na Humboldtově univerzitě v Berlíně. V roce 2001 byla přijata ke studiu na Diplomatické akademii Ministerstva zahraničních věcí. V diplomacii následně působila v různých pozicích téměř dvě desetiletí. Měla na starosti například transatlantickou a bezpečnostní politiku, západní Balkán a východní Evropu. Během své kariéry působila jako diplomatka na Velvyslanectví ČR v USA a později na velvyslanectví v Rakousku. Od listopadu 2019 je ve funkci náměstkyně ministra průmyslu a obchodu pro řízení sekce Evropské unie a zahraničního obchodu. Hovoří anglicky, německy, francouzsky a rusky. Mezi její záliby patří cestování, gastronomie a sporty, zejména lyžování, běh a tenis. Je vdaná a má dva syny.

Dalším spouštěným nástrojem jsou exportní aliance sdružující firmy působící v jednom oboru, jejichž společné aktivity podpoří konkurenceschopnost a úspěšnost pronikání na zahraniční trhy. Tato podpora bude probíhat pro již existující funkční aliance například v oblasti technologií pro budování smart cities či zdravotnických prostředků a zároveň bude iniciováno vytváření nových seskupení.

Novou službou je také KOMPAS (Komplexní asistenční služby), zahrnující specializované asistenční služby výlučně pro B2B segment přímo v teritoriu, například při zakládání a re-

Video: Jak změnila pandemie situaci českých vývozců, o tom říká Martina Tauberová více ve videorozhovoru

gistraci firem, finančních operacích či pro oblast lidských zdrojů. I tato služba má za cíl pomoci firmám s reálným podnikatelským plánem uchytit se na exportních trzích dlouhodobě.

Doufám, že aktivity Ministerstva průmyslu a obchodu a agentury CzechTrade již nebudou omezovány protikoronavirovými opatřeními, abychom se mohli plně věnovat tomu, co je v naší kompetenci – proexportní podpoře, společné obchodní politice a fungování vnitřního trhu EU.

» Změnila pandemie nějak celkovou strategii podpory exportu?

Obecně platí, že covidová pandemie velmi negativně ovlivnila tradiční postupy a nástroje podpory exportu. Zároveň však byla impulzem pro hledání metod, které budou odpovídat novým potřebám a reagovat na výzvy 21. století. V tomto směru je naším nejbližším úkolem připravit novou koncepci podpory exportu a internacionalizace, která bude, na rozdíl od současné exportní strategie, zaměřena oborově, s důrazem na chytrý marketing a využití online digitálních forem prezentace, vše začleněné do vyváženého mixu nástrojů.

» V dotazníkovém šetření se ještě před pandemií podařilo nasbírat náměty českých podnikatelů k vnitřnímu trhu EU. Došlo po předložení těchto námětů orgánům EU k nějakému zlepšení?

Ano, došlo a jsem samozřejmě velmi ráda, že tato iniciativa pomohla zlepšit image ČR jako proponenta funkčního vnitřního trhu bez bariér. Naše aktivity vzbudily pozitivní ohlas nejen mezi podnikateli a napříč státní správou, ale i u Evropské komise, která z výstupů našeho online dotazníkového šetření v průběhu roku 2020 citovala ve svých materiálech. Díky tomu naše iniciativa napomohla k identifikaci nejpalcivějších překážek, s nimiž se při přeshraničním podnikání na vnitřním trhu čeští i unijní podnikatelé setkávají, a také k ustavení strategické pracovní skupiny Evropské komise SMET (Single Market Enforcement Task-Force). Ta se zabývá tím, jak identifikované překážky co nejrychleji a nejefektivněji odstraňovat. Skupina SMET naplno zahájila svoji činnost začátkem letošního roku a již se začínají rýsovat první pozitivní

Foto: Shutterstock.com

výsledky jejího působení v několika vybraných sektorech včetně pro nás klíčové problematiky vysílání pracovníků. Zejména jde o zlepšení přístupu podnikatelů k informacím a asistenčním službám díky postupné implementaci Jednotné digitální brány či portálu Vaše Evropa. Na základě podnětu skupiny SMET členské státy postupně redukuji počet takzvaných předběžných kontrol u regulovaných profesí a další podobně zaměřené projekty na odstraňování administrativ-

Pro další inkubátory jsou zvažovány země jako Kazachstán, Čína, Brazílie či Turecko.

ní zátěže budou následovat. Podpora podnikatelů a odstraňování překážek na vnitřním trhu EU pro nás zůstává i nadále prioritou, i když je před námi stále mnoho práce při plnění tohoto cíle.

» Po pandemii ještě víc roste protekcionismus, kdy mnohé evropské státy v rozporu s volnou soutěží protěžují domácí firmy. Jak s tím lze bojovat na úrovni ČR jako státu a na mikroúrovni jednotlivých exportérů?

Ano, mnohé státy v době silící pandemie nemoci covid-19, bohužel včetně České republiky, přijaly celou řadu

Velkoměsto Bengalúru, kde právě Česká republika otevírá exportní inkubátor, je díky velké koncentraci inovativních firem označováno za indické Silicon Valley.

opatření, která negativně ovlivnila volný obchod v EU. Díky spolupráci mezi členskými státy a aktivitám Evropské komise se však brzy podaří celou řadu z nich eliminovat, ať už to byl tlak na zprůjezdění státních hranic uvnitř Unie díky takzvaným zeleným pruhům (green lanes), uvolnění vybraných restriktivních opatření při překračování hranic, či zrušení některých národních restriktivních opatření.

Pokud jde o unijní úroveň, existuje celá řada pravidel, která znemožňují otevřené protežování domácích podniků. Přirozeně v době pandemie bylo potřeba rychle a efektivně podnikům v nesnázích pomoci. Proto také prakticky v samém začátku Evropská komise nastavila jasná pravidla v tom, jaká podpora je v souladu s evropským právem. Mám na mysli onen tolik zmiňovaný Dočasný rámec pro poskytování veřejné podpory v souvislosti s dopady pandemie covidu-19. Bez jasných pravidel by se podniky z bohatších zemí dostaly do neférové konkurenční výhody oproti firmám ze zemí, které jednoduše nemají tolik prostředků na podpůrné programy. Tuto původní sadu pravidel k poskytování veřejné podpory podle dočasného rámce bylo třeba na přelomu let 2020 a 2021 aktualizovat. V této věci jsem velmi intenzivně komunikovala nejen s kolegy zde v České republice, zejména s Úřadem pro ochranu

Video: Jaké jsou podmínky pro byznys v indickém Bengalúru, kde Česko rozjíždí exportní inkubátor?

hospodářské soutěže, ale i s partnery z ostatních unijních zemí. Cílený tlak na Komisi nakonec přinesl výsledky a jsem velmi ráda, že i díky naší aktivitě Komise uznala, že dočasný rámec původně připravovaný jen na pandemii s jedinou vlnou musí být s příchodem dalších vln upraven. Díky tomu došlo nejen k jeho prodloužení, ale i významnému navýšení částek, kterými lze podniky v nesnázech podpořit – z původních 800 tisíc eur na podnik byl více než zdvojnásoben až na současných 1,8 milionu eur. To nám otevřelo cestu k pokračujícímu poskytování podpory a zvýšení objemu prostředků na podpůrné programy.

» Kde se podnikatelé mohou o problematice vnitřního trhu dozvědět více?

Mezi dlouhodobé aktivity našeho resortu zvyšující informovanost patří semináře k problematice vnitřního trhu z pohledu malých a středních podniků. Chtěla bych připomenout i řadu seminářů zaměřených na dopady brexitu, které úspěšně již několik let pořádáme jak ve spolupráci s britskými partnery, tak našimi kolegy z členských států. Českým podnikům a podnikatelům se především snažíme průběžně poskytovat aktuální informace a praktické návody tak, aby se mohli co nejlépe připravit na nové podmínky

Pod hlavičkou českého předsednictví v radě EU se chystají i prezentační akce ve spolupráci s českými podnikateli.

a mohli pokračovat ve své obchodní činnosti.

» Co mohou čeští exportéři očekávat od nadcházejícího českého předsednictví v Radě EU a v čem jim může pomoci?

Je to příležitost prezentovat Českou republiku a její firmy v zahraničí. Pod hlavičkou českého předsednictví plánujeme uspořádat několik akcí, na jejichž přípravě se chystáme spolupracovat i se zástupci české podnikatelské sféry. Namátkou zmíním třeba Eastern Partnership Business Forum, konferenci k umělé inteligenci nebo neformální jednání Rady pro obchodní otázky, kde se chceme za-

Před uzavřením jsou obchodní dohody s Chile či Mercosurem

Evropská unie má aktuálně celou řadu rozjednaných dohod o volném obchodu se třetími zeměmi. V pokročilé fázi jsou vyjednávání s Novým Zélandem a Austrálií, která dobře zapadají do české snahy posilovat obchodní vztahy s podobně smýšlejícími partnery. Těsně před uzavřením jsou jednání o modernizaci asociační dohody s Chile a jednání probíhají také s důležitým partnerem, Indonésií. Důležitě pro české exportéry bude rovněž dokončení dohody s uskupením Mercosur, které skýtá enormní příležitosti pro byznys ve zemích Jižní Ameriky a které dosud platilo za spíše uzavřený region. Významný přínos bude mít dohoda například pro automobilový průmysl,

u něhož dojde k poklesu cel o 35 procent. Na druhé straně zde je znát rezervovanější postoj některých států EU kvůli obavám v oblasti udržitelného rozvoje. Jde zejména o nedostatečný postup brazilské vlády proti kácení deštných pralesů. V rámci EU je nutné najít rozumný kompromis a připravit podmínky pro finalizaci dohody. Pro Českou republiku se jedná o jednu z klíčových priorit v obchodní politice. EU je rovněž blízko dokončení dohody s Mexikem, i zde ale bude potřeba najít kompromis a shodu nad dalším postupem.

Exportně orientované Česko plně podporuje otevřenou obchodní politiku EU a patří mezi výrazné zastávce rozšiřování sítě

dohod o volném obchodu. Jedná se o vhodný způsob, jak zajistit českým exportérům lepší přístup na nové trhy, což je po pandemii covidu-19 klíčové. Ambiciózní dohody o volném obchodu přinášejí českým firmám mnoho benefitů od výše zmíněného otevření nových trhů, vytvoření nových pracovních míst s přidanou hodnotou až po přibližování norem a sladování standardů mezi EU a třetími zeměmi. Zároveň chce ČR díky obchodním dohodám posílit odolnost hodnotových řetězců, snížit závislost na omezeném množství dodavatelů a zdrojů a lépe se tak připravit na budoucí krizi. ■

Foto: Shutterstock.com

měřit na otázky spojené s budováním odolnosti unijního trhu při zachování jeho otevřenosti. Role předsednictví je rovněž přínosná v tom, že předsednický stát má příležitost se mnohem výrazněji podílet na fungování Rady, může zasáhnout do harmonogramu jednání Rady v konkrétních agendách a také navrhnout kompromisní znění legislativních návrhů.

Aktuálně je na stole řada legislativních návrhů z balíčku Fit for 55, u nichž lze předpokládat výrazný dopad na podniky z hlediska plnění klimatických cílů. Jde například o ná-

Novou službou je také KOMPAS zahrnující specializované asistenční služby výlučně pro B2B segment přímo v teritoriu.

vrh nařízení ohledně snižování emisí CO₂ u osobních a lehkých užitkových vozidel či návrh nařízení na zavedení mechanismu pro uhlíkové vyrovnání na hranicích. Zachovat v návrzích důraz na otevřenost unijního trhu samozřejmě nebude v současném klimatu úplně jednoduché ať už v rámci EU jako celku, či v rámci předsednického tria, je to však naše priorita.

V oblasti obchodní politiky budeme v průběhu CZ PRES klást důraz na zachování otevřenosti, jelikož v rámci EU čelíme i opačným tendencím. Pro

Foto: Shutterstock.com

Přichází liberalizace obchodu s Chile, které je velmocí v těžbě surovin či v potravinářství.

Českou republiku i celou Evropskou unii je otevřenost stěžejním předpokladem pro zachování naší konkurenceschopnosti a využití exportního potenciálu českých firem. Budeme se zasazovat o rozšiřování sítě dohod o volném obchodu, zejména ve strategicky důležitých regionech, jako je Latinská Amerika nebo Indo-Pacifik. Zaměřit se chceme i na rozvoj obchodních vztahů s klíčovými partnery, hlavně Spojenými státy.

Na svém současném postu působíte zhruba dva roky. Který počín v tomto období považujete za nejcennější?

Nastoupila jsem do této funkce přede dvěma lety, ale rok a půl z této doby byl poznamenán opatřeními spojenými s koronavirovou epidemií. Zastavila se všechna osobní jednání, byly zrušeny veletržní akce, zasedání mezivládních komisí. Všechna jednání jak interní, tak i mezinárodní včetně rad EU probíhala online. Nejen na domácí scéně, ale i v rámci EU bylo nutné řešit řadu krizových momentů a urychlené zavádění potřebných nových iniciativ a opatření. V souvislosti s nedostatkem osobních ochranných prostředků a jejich nákupy v zahraničí jsem se zabývala podporou domá-

cích výrobců včetně komunikace se zadavateli veřejných zakázek. Ve spolupráci s Evropskou komisí jsem se věnovala odstraňování překážek na vnitřním trhu včetně neprostopnosti vnitřních hranic a četných vývozních omezení. V rámci resortu jsme řešili, jak urychleně pomoci podnikatelům omezeným ve své činnosti restriktivními opatřeními vlády v souvislosti s bojem proti pandemii. Iniciovali jsme vytvoření a následně administrovali řadu takzvaných covidových programů finanční pomoci. V případě mnohdy řízené sekce šlo o programy Nájemné, Veletrhy/kongresy a Nepokryté náklady. V rámci těchto programů bylo příjemcům pomoci vyplaceno přes 17 miliard korun. Pozitivní na tomto nelehkém období byl urychlený postup digitalizace a využívání nástrojů pro online komunikaci. Na druhé straně chybějící osobní setkávání narušila slibně se rozvíjející bilaterální vztahy a podporu našich firem prostřednictvím cest ústavních činitelů, oborových misí či veletržních účastí. Současně nám však tato situace napomohla přehodnotit, jaké nástroje budou relevantní pro 21. století. ✖

(red)

Video: Uplynulé měsíce ukázaly, že je trh EU stále křehký, říká ve videorozhovoru Martina Tauberová

Vývozci nabídlí světu pivo i designová svítidla

Zprávy o aktuálních příležitostech pro české vývozce a o byznysu ve světě přináší přímo ze světových metropolí zahraniční kanceláře agentury CzechTrade.

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

V Londýně se konal Den českého piva

V hlavním městě Spojeného království se uskutečnil již sedmý ročník slavnosti českého piva Czech Beer Day. Návštěvníci, kterých dorazilo více než 150, tak opět mohli okošťovat to nejlepší, co nabízí český pivní trh. Oficiální úvod obstaral britský náměstek a člen parlamentu Greg Hands. Nechyběli ani nákupci z různých řetězců (jako Marks & Spencer), distributoři, zástupci restauračních sítí, pivních e-shopů, novináři a další obchodní partneři.

Akce se kromě velkých a středních pivovarů zúčastnili díky spolupráci v rámci nově vzniklé Pivní aliance také mikropivovary a výrobci prémiových destilátů. Část klientů na samotnou akci navázala hned v následujících dnech dalšími jednáními s konkrétními britskými distributory. Zajímavostí na akci byla i účast společnosti DataSantics, která se specializuje na optimalizaci umístění v obchodních regálech a speciální řešení pro slabozraké i nevidomé klienty.

Zkrátka nepřišly ani společnosti, které se nemohly dostavit na prezentaci osobně. „Zástupci jednoho z našich klientů, palírny U Zeleného stromu, nemohli kvůli cestovním omezením dorazit do Velké Británie. Aby o jedinečnou příležitost prezentace na tomto trhu nepřišli, nabídla agentura CzechTrade možnost zastupování na akci. Díky detailní diskusi o produktech před odletem na ostrovy jsme klienta dokázali plnohodnotně nahradit. Na místě tak měl vlastní stánek, zástupce nabízející-

ho vzorky a navazujícího první kontakty s potenciálními nákupci a distributory,“ říká konzultantka agentury CzechTrade Zuzana Jesenská z oddělení zdravotnictví, potravin a plastů, která měla přípravu akce na starosti. x

Foto: CzechTrade

Pravidelně aktualizované zpravodajství o důsledcích pandemie na zahraniční trhy

CzechTrade Spojené království

MAĎARSKO

Design se představil na festivalu S/ALON BUDAPEST

Dvanáct českých firem představilo své produkty v rámci společné expozice na mezinárodním designovém festivalu S/ALON BUDAPEST. Jednalo se o první akci pod záštitou Design Centra CzechTrade, jehož posláním je propagovat český průmyslový design v zahraničí a poskytovat tuzemským exportérům zvýhodněné služby designérů.

České podniky nabídly různé výrobky od bytových doplňků přes šperky až po automobily. Přípravu přímo na místě pomáhala zařídit ředitelka zahraniční kanceláře CzechTrade Maďarsko Dóra Egressy. „Portfolio vystavujících firem bylo opravdu široké. Od světelných řešení, jako jsou aromalampy, interiérová svítidla či designové LED žárovky, přes akustické produkty

až po japonské rolety či šperky,“ řekla Dóra Egressy.

Agentura CzechTrade byla speciálním hostem letošního ročníku také díky obnovenému Design Centru, které se stalo národní platformou státní podpory designu. „Posláním je mimo jiné propagace českého designu a jeho internacionalizace, proto přináší S/ALON BUDAPEST jedinečnou příležitost zviditelnit významné české designéry a inovativní firmy v zahraničí,“ řekla o akci Zuzana Sedmerová, vedoucí manažerka projektu Design pro konkurenceschopnost v agentuře CzechTrade.

Expozice nesla název Dream Interior a vytvořila ji designérka Iva Bastlová. Navrhla koncept založený na zážitcích. „Celá expozice byla koncipovaná tak,

Foto: CzechTrade

Informace od ředitelů zahraničních kanceláří CzechTrade najdete také na EXPORTMAG.CZ

aby se návštěvníci mohli zasnít a projít fantasy prostorem, který je přenesl do jiné reality. Prohlídku začínali v modré garáži, odkud pokračovali fialovou chodbou plnou světla do červené pracovny a nakonec skončili v jemně růžové jídelně,“ vysvětlila Iva Bastlová. x

CzechTrade Maďarsko

ČESKÁ REPUBLIKA

Diskuse expertů s firmami představila programy pro restart českého exportu

Již třetí měsíc v řadě meziročně roste počet nových exportních zakázek českých firem. Zástupci agentury na podporu obchodu CzechTrade, Ministerstva průmyslu a obchodu a exportérů v rámci moderované diskuse debatovali nad aktuálním stavem českého vývozu a představili nové služby, které pomohou k jeho opětovnému restartu. „Příchod pandemie v minulém roce významně zasáhl tradiční kanály, jimiž jsme byli zvyklí obchodovat se zahraničím. Tento moment jsme však uchopili jako příležitost. Nové služby CzechTrade implementujeme do nové Exportní strategie ČR tak, aby vznikl vyvážený mix nástrojů pro restart českého exportu,“ řekla Martina Tauberová, náměstkyně ministra průmyslu a obchodu.

Nové služby přiblížil během debaty generální ředitel CzechTrade Rado- mil Doležal: „Vyvinuli jsme několik programů podpory pro začínající, ale i zkušenější exportéry. Jejich společným cílem je vrátit českému exportu dynamiku z roku 2019 a zároveň hledat nové možnosti, jak rozvíjet potenciál

českých firem v zahraničí.“ Jedná se o exportní inkubátory, exportní aliance a nejnovější službu KOMPAS, což jsou komplexní asistenční služby.

Exportní inkubátory v Indii a USA poskytují exportérům plně vybavené zázemí po dobu šesti měsíců a jsou jim poskytovány poradenské služby CzechTrade, které zahrnují například vyjednávání s místními úřady, zajištění dopravy, tlumočení, vyhledávání obchodních partnerů nebo zajišťování obchodních schůzek. Jsou zajímavé pro firmy, které již mají s exportem zkušenost a plánují expanzi formou otevření lokálních poboček.

Sdružování exportérů do vývozních aliancí je navrženo primárně pro menší a střední firmy, pro které je náročné samostatně expandovat na vzdálenější trhy. Společnou alianční nabídku vhodně doplňují produkty nebo služby všech členů a zvyšují šance na získání mnohem zajímavějších zakázek. Zároveň si členové aliance mezi sebe rozloží náklady, které souvisí se vstupem na zahraniční trhy.

Foto: CzechTrade

Do portfolia služeb zařazuje CzechTrade také novou komplexní asistenční službu – exportní KOMPAS. Podobně jako stříška skutečného kompasu pomáhá exportérům, aby se zorientovali v neznámém terénu. Tato služba jim nabídne zázemí kanceláře v zahraniční destinaci. První měsíce exportérům také pomůže dostat všem finančním závazkům, pomůže se sháněním místních pracovních sil, a pokud se rozhodnou na trhu zůstat, pak také se založením místní firmy. ✖

Zpracoval tým služeb pro exportéry CzechTrade.

Video: Podívejte se na záznam diskuse o nových službách pro vývozce

ŠPANĚLSKO

Země čekají změny v energetice i digitalizaci

Země z Pyrenejského poloostrova stojí před výraznými změnami v oboru energetiky. Nový energetický plán Španělska má mnoho témat od dekarbonizace a postupného přechodu na obnovitelné zdroje energie přes energetickou bezpečnost až po výzkum a vývoj. Dopad strategie se samozřejmě přelévá i do dalších oborů, jako jsou doprava, zejména ta železniční nebo elektromobilita. Výrazný prostor by v dalších letech měla dostat i digitalizace této země.

V posledních letech je velkým tématem ve Španělsku skladování jaderného odpadu. Země disponuje pouze jedním skladem pro jaderný odpad s velmi nízkou, nízkou a střední radiací. Zbýlý odpad s vyšší radiací je uskládán v dočasných skladech jednotlivých elektráren. Řadu let existuje snaha o vytvoření takzvaného Dočasného centralizovaného skladu v Cuence.

„Věříme, že pole příležitostí pro české firmy je v tomto oboru široké a nabízí perspektivu pro dodavatele služeb a technologií pro provoz ja-

Foto: Shutterstock.com

derných elektráren, zajištění jejich bezpečnosti, renovací a údržbu stávajících zařízení stejně jako pro dodavatele technologií pro skladování jaderného odpadu, sanace a dekontaminace okolí,“ říká nový ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade ve Španělsku Marek Zmrzlík. „Chceme v rámci misí přivést české firmy, ať poznají místní region osobně, potkají se s firmami, vidí zdejší trh zblízka, podívají se do místních provozů a poznají jejich problematiku.

Zároveň máme v plánu zrealizovat Sourcing Days a dovézt španělskou firmu nebo skupinu firem do České republiky a zorganizovat pro ni setkání s českými dodavateli,“ dodává Zmrzlík.

Španělská vláda nedávno vytvořila strategii España Digital 2025 (Digitální Španělsko 2025), která má sloužit jako nástroj technologické a digitální transformace Španělska. Měla by být také impulsem k dalšímu velkému přechodu, se kterým se španělská společnost musí vypořádat: ekologickému přechodu na nový ekonomický a sociální model založený na udržitelnosti. Jedná se o téměř padesát opatření seskupených do deseti strategických os, s jejichž pomocí má v příštích pěti letech podporovat digitální transformaci země v souladu s digitální strategií Evropské unie. Ve spojitosti s procesem digitalizace se plánují investice ve výši téměř 600 milionů eur. ✖

CzechTrade Španělsko

Portugalsko spouští masivní investice na obnovu po pandemii

Čeští dodavatelé mohou v jihoevropské zemi uspět s nabídkou zboží pro energetiku, dopravu, zdravotnictví či letecký průmysl. Portugalsko je i dobrým rozcestníkem pro obchod s jeho bývalými koloniemi.

Foto: Shutterstock.com

Portugalsko je v mnohém podobné České republice. Obě země pojí historická zkušenost s nedemokratickým politickým systémem v minulosti i obdobně silný vztah k transatlantické vazbě. Mají blízké pohledy na charakter Evropské unie (princip solidarity a soudržnosti, otevřenost), pro oba státy je velmi důležitý automobilový průmysl a neustále roste počet turistů na obou stranách, mimo jiné díky existenci přímých leteckých spojení mezi Prahou a Lisabonem a Prahou a Portem. Turistický ruch dlouhodobě patří k nejperspektivnějším, byť v současnosti kvůli pandemii nejpostiženějším sektorům, sám představuje 15 procent HDP a s navázanými obory až 19 procent HDP.

PANDEMIE SRAZILA EKONOMIKU O VÍC NEŽ OSM PROCENT

Portugalsko vstupovalo do roku 2020 po letech stabilního ekonomického

růstu a očekávalo dokonce i rozpočtový přebytek. Pandemie viru covid-19 však ekonomiku silně poznamenala. Hrubý domácí produkt loni propadl o 8,1 procenta a schodek státního rozpočtu dosáhl 5,7 procenta HDP. Evropská komise očekává, že se domácí poptávka navrátí na úroveň před pandemií nejdříve na konci roku 2022. Pro srovnání minimální plat v Portugalsku je v současnosti 665 eur, průměrný plat loni dosáhl 1314 eur.

Země se v rámci obnovy ekonomiky hodlá soustředit na efektivní využití evropských prostředků. Prioritou budou investice do dopravní infrastruktury, digitalizace a energetiky s důrazem na další rozvoj využívání obnovitelných zdrojů.

Vzájemná obchodní výměna s Českou republikou až do covidové krize celkem stabilně rostla. Rok 2020 ve srovnání s rokem 2019

zaznamenal pokles o 11,1 procenta, když český vývoz ubral 13,4 a dovoz 7,8 procenta.

První polovina roku 2021 přinesla v meziročním srovnání velmi dynamický růst vzájemného obchodu. Ve srovnání s loňskem se český export zvýšil o čtvrtinu a dovoz dokonce o polovinu. Přesto si ČR udržuje kladné saldo vzájemného obchodu, které v období od ledna do června přesáhlo 68 milionů eur.

NEJBEZPEČNĚJŠÍ ZEMĚ EVROPY

Jednou z hlavních předností Portugalska je geografická poloha, která umožňuje výborné propojení s Afrikou a Amerikou. Ta zároveň jen posiluje silné vazby na bývalé kolonie a portugalsky mluvící země. České firmy se mohou pokusit využít zejména projekty portugalských firem v afrických lusofonních zemích.

Portugalsko se vyznačuje výraznou politickou stabilitou i kulturou a pozice aktuálního prezidenta Marcela Rebelu de Sousy i premiéra Antónia Costy se jeví jako velmi pevná. Podle Global Peace Index je Portugalsko třetí nejbezpečnější zemí na světě a vůbec nejbezpečnější v rámci EU. Má také velmi kvalitní imigrační politiku.

OBNOVITELNÉ ZDROJE GENERUJÍ POLOVINU VEŠKERÉ ENERGIE

Portugalci chtějí modernizovat ekonomiku a infrastrukturu využitím inovací, moderních a zelených technologií. V kurzu jsou obnovitelné zdroje – zejména vodík a větrné elektrárny. Portugalsko zaujímá páté místo na

V Lisabonu utrpěl turistický ruch, který generuje společně s gastronomií a dalšími navazujícími službami skoro pětinu portugalského HDP.

OBCHOD ČR S PORTUGALSKEM

(v miliardách eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	515	591	655	568	347
Dovoz	416	430	463	427	279
Obrat	931	1021	1118	995	626
Bilance	100	161	192	141	68

Zdroj: ČSÚ, MPO

Mladí se anglicky domluví

V portugalském povědomí figuruje Česko jako stát s velkým bohatstvím kultury, historie, tradic, umění, dovedností a průmyslu, takže dveře jsou spolupráci otevřeny. České firmy se však musejí připravit na byrokratickou zátěž, všeobecně menší ochotu měnit zavedené obchodní partnery (ale pokud se partnerství naváže, bývá dlouhodobé) a výrazné regionální rozdíly. Mohou narazit na jazykovou bariéru, která však není tak silná jako

v jiných latinských zemích, neboť mládež a lidé ve službách jsou schopni se anglicky domluvit. Problémem může být rozdílné vnímání času, je zapotřebí trpělivost. Velkou výhodou při navázání spolupráce s Portugalci mohou být vazby tamních firem na bývalé kolonie. To je devět zemí sdružených ve Společenství portugalsky mluvících zemí, z nichž je ekonomicky nejvýznamnější Brazílie a Angola. ✖

Foto: Shutterstock.com

Pýchou druhého největšího města Porta je moderní městská rychlodráha.

světě, pokud jde o začlenění obnovitelných zdrojů do výroby elektrické energie, v roce 2019 byl jejich podíl na energetickém mixu 51 procent. Loni bylo Portugalsko 12. nejvíce inovující zemí v EU (to znamenalo posun dopředu o šest míst). Pokud jde o inovační aktivitu malých a středních podniků, zaujímá dokonce první místo.

PLÁN NA OBNOVU ZEMĚ POŠLE MILIARDY DO DIGITALIZACE ČI NA OCHRANU KLIMATU

Země chce maximálně využít Plán obnovy a odolnosti, který definuje využití prostředků v celkovém objemu více než 16,5 miliardy eur. Z toho necelých 14 miliard představují dotační tituly a 2,7 miliardy eur výhodně úročené půjčky. Vláda prozatím ponechává ještě otevřenou možnost navýšení plánu o dalších 2,3 miliardy eur ve formě půjček. Plán je rozdělen na 20 částí, které integrují celkem 37 reforem a 83 investičních projektů. Je postaven na třech strukturálních pilířích – odolnost (oblast sociální zranitelnosti a ekonomické a teritoriální odolnosti a počítá s alokací dvou třetin celkové výše prostředků), klimatická změna a digitalizace.

Do roku 2030 jsou vedle toho plánovány investice ve výši přes 26 miliard eur v oblasti životního prostředí a energetiky a 21,6 miliardy eur v sektoru mobility. Do roku 2029 počítají Portugalci s celkovými prostředky z EU ve výši přes 61 miliard, tedy asi 6,8 miliardy eur ročně.

PŘÍLEŽITOSTI PRO ČESKÉ FIRMY

Na obnově a rozvoji portugalské ekonomiky se mohou uchytit také čeští dodavatelé. Šance pro ně jsou zejména

v pěti oborech, kam potečou velké investice, v nichž jsou české firmy silné.

ŽELEZNIČNÍ A KOLEJOVÁ DOPRAVA

Dobudování a modernizace železniční sítě je vládní prioritou, do roku 2030 jsou plánovány investice 10,5 miliardy eur. Zahrnuje to rychlovlak Lisabon–Porto, koridor Sines–Badajoz, elektrifikaci a modernizaci stávajících tratí, obnovu vozového parku. Dodávat je možné vlakové soupravy, tramvaje, kolejnice, výhybky, signalizační zařízení, projekční činnost, kolejovou dopravu.

CIVILNÍ LETECKÝ PRŮMYSL

Jsou zde dvě továrny koncernu Embraer, výrobní a opravárenský podnik OGMA, existuje plán výstavby druhého letiště v Lisabonu a modernizace letišť v souvislosti s cestovním ruchem, budou potřeba letecké komponenty, radary, signalizační zařízení a projekční činnost.

ZDRAVOTNICTVÍ A FARMACEUTICKÝ PRŮMYSL

Covid-19 odhalil chronickou podinvestovanost zejména veřejného Národního zdravotnického systému (SNS). Zdravotnictví se stalo vládní prioritou a jeho rozpočet pro rok 2021 byl navýšen na 12 miliard eur. V současnosti probíhá výstavba pěti velkých veřejných nemocnic, investuje se do soukromých sítí zdravotnických zařízení, populace stárne. Zájem bude o nemocniční lůžka, vyšetřovací křesla, lékařské přístroje a instrumenty, protězy a náhrady.

OBRANNÝ PRŮMYSL

Plán obnovy vybavení ozbrojených sil v letech 2019 až 2030 počítá Portu-

galsko s investicemi přes 4,7 miliardy eur. Objednáno je pět letounů KC390 s podílem Aero Vodochody. Obnovuje se flotila lehkých obrněných vozidel. Příležitosti budou v monitorovacích zařízeních, dronech, kybernetické ochraně a polních nemocnicích.

ENERGETIKA

Podíl obnovitelných zdrojů je vysoký a dále roste. Do roku 2040 má být spotřeba elektrické energie podle plánu pokryta ze 100 procent obnovitelnými zdroji. Plánuje se výroba a export „zeleného vodíku“, investice sedm miliard eur do výrobní kapacity 2,5 GW do roku 2030, nutnost modernizace a posílení rozvodných sítí. Budou potřeba kogenerační jednotky spalující biomasu, vodíkové technologie, projekce a budování rozvodných sítí, elektrotechnická zařízení. ✖

Karel Zděnovec,
odbor zahraničně ekonomických politik I
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Více informací o zahraničních trzích najdete na EXPORTMAG.CZ v rubrice Mezinárodní obchod

SPOLEČENSTVÍ PORTUGALSKY MLUVÍCÍCH ZEMÍ

Komunita zemí portugalského jazyka (portugalsky: Comunidade dos Países de Língua Portuguesa; zkráceně CPLP), je mezinárodní organizace a politické sdružení národů napříč čtyřmi kontinenty, kde je oficiálním jazykem portugalsština. Také je někdy známá jako Lusophone Commonwealth (Comunidade Lusófona). Historie CPLP, začala, když byla založena v roce 1996 v Lisabonu Angolou, Brazílií, Kapverdami, Guineou-Bissau, Mosambikem, Portugalskem a Svátým Tomášem a Princovým ostrovem, téměř dvě desetiletí po začátku dekolonizace portugalské říše. Spolupracují na poli ekonomiky, kultury i politiky. ✖

Bolsonaro proslul svými výroky o covidu jako o „chřipce“.

Popularita brazilského prezidenta Bolsonaro klesá. Stejně tak kurz reálu

Kontroverznímu prezidentovi může být ve volbách staronovým konkurentem exprezident Lula da Silva. Oslabující brazilská měna komplikuje pozici evropských vývozců na největším jihoamerickém trhu.

Nejnovější průzkum veřejného mínění z letošního července ukazuje, že nespokojenost obyvatel Brazílie s vládou prezidenta Bolsonara je na svém historickém maximu. Celkem 56 procent Brazilců považuje jeho vládu v souvislosti s pandemií koronaviru za špatnou až velmi špatnou. Opačný názor zastává 22 procent lidí. Z průzkumu vyšli lépe guvernéři regionálních vlád, jejichž počínání schvaluje 40 procent Brazilců oproti nespokojeným 27 procentům.

Bolsonarovi, který proslul svými výroky o covidu jako o „chřipce“, je také přičítán největší podíl na covidové krizi v zemi. Ani Brazilci se navíc nevyhnuly netransparentní nákupy zdravotnických ochranných prostředků nebo incidenty související s nedostatkem kyslíkových bomb

v regionu Amazonas, dlouhodobá propagace lékaři nedoporučovaných přípravků proti nemoci covid-19, problémy s nákupy vakcín a v neposlední řadě pomalá vakcinace. Ustavena byla parlamentní vyšetřovací komise za účelem prošetření odpovědnosti některých vládních představitelů za kritickou sanitární situaci.

ROSTE PODÍL ARMÁDY NA MOCI

Současná brazilská vláda během Bolsonaroových prvních tří let doznala značné proměny. Byli do ní průběžně dosazováni členové armádních složek, přičemž jejich počet v exekutivě se téměř zdvojnásobil. Z 22 ministrů jejich devět ovládají politici s armádní minulostí a příslušníci bezpečnostních složek státu se těší hojnějším benefitům. Překvapivě však mezi hlavou státu a dosazenými armádními zástupci

nepanuje absolutní shoda a veřejnost již byla z důvodu neshod s prezidentem svědkem demise ministra obrany, kterou podpořilo několik významných velitelů. Diskutuje se o tom, zda by armáda v případě nepříznivého volebního vývoje podpořila Bolsonaroův pokus o převrat. Ten totiž s touto myšlenkou veřejně koketuje. Například v lednu 2021 pronesl, že „kdo rozhoduje, jestli bude lid žít v demokracii, nebo v diktatuře, je jeho armáda“.

Průzkumům vévodí exprezident Ignácio Lula da Silva, který je s podporou 46 procent voličů považován za momentálně nejslibnějšího opozičního kandidáta. Záměr volit Bolsonara uvedla čtvrtina voličů, mezi nimiž jsou zastoupeni zejména nejbohatší vrstvy Brazilců a podnikatelé. V případě druhého kola voleb by se poměr hlasů posunul na 58 procent pro Lulu a 31 procent pro Bolsonara.

Kvůli vnitropolitickým kontroverzím, příklonu k populistickému stylu vládnutí Donalda Trumpa, lhostejnosti k požárům v Amazonii a k ochraně životního prostředí či prohlubování vztahů s Čínou se Brazílie dostala do nebyvalé mezinárodněpolitické izola-

ce. Co se týče vztahů v rámci regionu, společnou řeč dlouhodobě nenachází zejména s Argentinou.

BOLSONARO KOMPLIKUJE I SPOLUPRÁCI S EU

Brazílie, Argentina, Uruguay a Paraguay přitom společně tvoří významné sdružení volného obchodu MERCOSUR, které již dvacet let jedná s Evropskou unií o dohodě o volném obchodu mezi oběma bloky. V roce 2019 dosáhly EU a MERCOSUR politické shody na zmiňované obchodní dohodě. Právě neefektivnost Bolsonaroovy administrativy v přístupu jak k ochraně brazilské biodiverzity, tak například k domorodému obyvatelstvu, je některým unijním státům trnem v oku, a proto se od konce roku 2020 jedná o preratifikačních závazcích. Změnu orientace by si tedy přála nejen většina domácího obyvatelstva, ale také mezinárodní společenství v čele se Spojenými státy a EU.

Nespokojenost obyvatel se současnou situací je značná a týká se to i části podnikatelské sféry, která si od Bolsonaroovy vlády slibovala progresivnější reformy. Pandemie vše zpomalila, k některým reformám nedošlo vůbec, jiné se realizovaly pomalu či nedostatečně. Je zřejmé, že bez změny administrativy, kvalitních reforem, dobře zacílených investic a tlaku domácí občanské společnosti, ale i mezinárodního společenství se Brazílie systémové změny nedočká. Je otázkou, zdali rostoucí popularita Luly da Silvy jako prezidenta přetrvá a nepřikloní-li se voliči v konečné fázi k nějakému pravicovému kandidátovi.

Od svého nástupu Bolsonaro využívá maximum svých pravomocí k tomu, aby oslabil demokratické instituce v zemi, a zároveň atakuje důvěryhodnost brazilské demokracie i volebního systému. Na půdě parlamentu se hromadí stopy žádostí o prezidentův impeachment a proces podporuje většina dotázaných (54 procent) v rámci průzkumu veřejného mínění i v brazilských ulicích. Zahájit impeachment však může pouze předseda sněmovny, se kterým Bolsonaro táhne za jeden provaz. Protesty proti Bolsonaroovi se zatím nedají srovnávat s těmi, které provázely impeachment exprezidentky Dilmy Rouseffové, takže se napětí bude stupňovat. Zřejmě se do posledního momentu nebude vědět, nakolik bude

respektován demokratický scénář. Ať už však ve volbách zvítězí kdokoli, bude mít za úkol vypořádat se jak s dlouhodobými problémy, tak s těmi postpandemickými.

PANDEMIE PŘINESLA PRO NĚKTERÉ OBORY NOVÝ IMPULZ

Ekonomika Brazílie se nachází v období obnovy ekonomického růstu, který po krizi v letech 2015 a 2016 už začínal nabírat na tempu, ale pak byl zbrzděn pandemií koronaviru. Daňová reforma, boj s chudobou, podpora nejohroženějších vrstev obyvatel a vzdělání, zkvalitnění zdravotní péče, boj proti deforestaci a zvýšení investic patří k hlavním úkolům země. Covidová krize paradoxně pomohla rozvoji v určitých segmentech, například zlepšování infrastruktury, připojení k internetu, využívání chytrých technologií jako třeba „internet věcí“ – IoT, nebo lepších ICT službách hlavně se zaměřením na bezpečnost. Samostatnou kapitolou jsou pak ochrana životního prostředí a také vodohospodářství, které v posledních letech bojuje s nedostatkem srážek.

Podle Mezinárodního měnového fondu je pro tento rok očekáván růst reálného HDP o 5,3 procenta. Rating Brazílie se nezhoršil, ale státní pokladna má neudržitelný dluh, nezaměstnanost je 14,7 procenta a inflace 8,4 procenta. Dovoz meziročně poklesl skoro o desetinu a vývoz o více než šest procent. Přímé zahraniční investice poklesly o 44,6 procenta.

KVŮLI MÝCENÍ AMAZONIE UBYLO DEŠŤŮ

Inflace se podepisuje nejen na cenách potravin, ale také na cenách energií, což má však odlišnou příčinu – stoleté sucho, které sužuje jih a jihovýchod země. Brazilská expertka na vesmírný výzkum Luciana Gattiová k tomu v rozhovoru pro deník El País uvedla: „Odlesnění Amazonie je jeden z hlavních faktorů, které přispívají k poklesu dešťů.“

Během pandemického roku naopak posílil zemědělský sektor – export zemědělských komodit vzrostl o čtyři procenta, přičemž do Číny putovala více než třetina z celkového agro-exportu, mnozí ho považují za jeden z hlavních motorů deforestace. Brazilská kancelář CzechTrade tak mohla pracovat například na projektu,

Velkou část energie zajišťují pro Brazílii vodní elektrárny, z nichž největší je projekt Itaipú na řece Paraná.

který pro firmy nabízí využití dat v zemědělství, kdy pomocí monitorování zemědělských ploch buď přes satelity, nebo lokální snímače přímo na poli nebo v sadu dokáže určit místa, která je nutné více zavlažovat, identifikovat lokality se škůdci nebo plísněmi, popřípadě místa, která nemají dostatek hnojiva.

Ruku v ruce s vyžíváním dat přišly i projekty nabízející jejich lepší zabezpečení. Ať u samotných datových uložišť, počítačů nebo mobilů, tak u aplikací pro ně vyvíjených. Do zlepšování bezpečnosti tak neinvestují jen banky nebo veřejné instituce, ale momentálně už i společnosti střední velikosti. A české firmy často nabízejí produkty ICT, které jsou pro tyto firmy dostupné a zároveň dostatečně kvalitní.

Jedním z oborů, který má aktuálně velkou perspektivu, je vodohospodářství. Brazílie, hlavně jihovýchodní oblast, trpí v posledních letech nedostatkem srážek, který podle meteorologů může být spojen nejen s globálním oteplováním, ale také s postupným kácením deštných pralesů. Sofistikované čističky odpadních vod, popřípadě samostatné řešení pro domácnost nebo budovu, kdy by využitá voda v nich mohla být zpracována samočističkou a znovu použita, jsou možnosti pro firmy, které se tímto sektorem zabývají. Mnoho expertů vidí budoucnost v místní soběstačnosti. Kombinace solárních panelů na střeše se samočističkou v suterénu je jedním ze zásadních předpokladů tohoto konceptu. ✖

Linda Slováková,
odbor zahraničně ekonomických politik II,
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Propad brazilské měny zdražuje dovoz z Evropy

O plných 40 procent oslabila v poslední době brazilská měna. To komplikuje situaci českých vývozců mířících na tento jihoamerický trh.

Po zvolení Jaira Bolsonaro a s vizí daňové reformy a rychlejšího zotavování ekonomiky mnoho Brazilců věřilo, že po letech socialistické vlády a po přestálé krizi z let 2015 a 2016 bude HDP opět růst minimálně na úrovni nad třemi procenty. Jmenování Paula Guedese, profesora ekonomie z Univerzity v Rio de Janeiro a držitele doktorátu z Univerzity v americkém Chicagu, na post ministra ekonomiky dodávalo i korporátní sféře optimismus. Zahájení schvalování dohody mezi sdružením Mercosur a EU v polovině roku 2019 pak bylo dalším signálem, že je Brazílie na správné cestě. Příchod

pandemie nemoci covid-19 v březnu 2020 ovšem veškerý optimismus zchladil.

PREZIDENT V PROJEVU NAPADL SOUDY

Brazílie od té doby bojuje na více frontách a prezident Bolsonaro je jedním z těch, kteří místo pomoci, nadhledu a urovnávání sporů spíše tyto spory a problémy iniciuje. V nedávném vystoupení 7. září před svými příznivci Jair Bolsonaro přímo verbálně napadal soudce nejvyššího federálního soudu. Od začátku pandemie to bylo již několikráté vystoupení prezidenta, které bylo odmítáno širokou veřejností

Pozici českých exportérů na trhu komplikuje velký propad kurzu brazilského realu.

a kritizováno jak opozicí, tak novináři nebo i justicí.

OSLABENÍ MĚNY UŠKODILO EVROPSKÝM EXPORTÉRŮM

Na makroekonomické úrovni pak tato prohlášení mívají takřka bezprostřední vliv na vnímání Brazílie investory. S tím je spojené oslabování brazilského realu vůči dolaru i euru. Nebyl to tedy pouze covid-19, který zapříčinil tento propad. Na takřka čtyřicetiprocentní oslabení kurzu mělo vliv i jednání prezidenta. Na jednu stranu to pomohlo k udržení ekonomiky, hlavně růstu vývozu plodin a masných výrobků nebo nerostných surovin, na druhou stranu to však vedlo k omezení dovozu, který se mimo jiné týkal také EU, potažmo České republiky.

Brazilští ekonomové a analytici proto hledí na vývoj v dalších měsících s velkou opatrností. Pandemická situace se sice v posledních měsících a týdnech postupně zlepšuje, kroky prezidenta a s tím spojená napjatá vnitropolitická situace však může opět vést k oslabování měny a tedy přímému vlivu na import zboží a služeb do této jihoamerické země. **x**

Jan Michálek, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade Brazílie

Prezident není všemocný

I když Brazílie je prezidentským systémem, ve skutečnosti je Bolsonarova moc limitována. Soudy i zákonodárna moc prezidentovu sílu dobře vyvažují. O mnohých krocích, které ve své rétorice Bolsonaro zmiňuje, nemůže ve skutečnosti napřímo vlastním výnosem rozhodnout, ale musí pro ně získat dostatečně početnou podporu zákonodárců. Mnoho silných slov tak zůstává spíš politickým divadlem vůči veřejnosti a prezident nekoncentruje ve svých rukou až tak velkou moc, jak se může při pohledu ze zahraničí zdát. **x (red)**

Foto: Shutterstock.com

V Macau se setkává Západ s Asií

Bývalá východoasijská portugalská kolonie je dnes rájem milovníků hazardu. Svou ekonomiku chce ale od kasin a turistického ruchu rozšířit i k dalším oborům

Zvláštní administrativní oblast Macao je situována na jihovýchodním pobřeží Čínské lidové republiky podél západního břehu delty Perlové řeky. Po 400 letech portugalské nadvlády přešlo v roce 1999 zpět do rukou Číny. Samotné teritorium se rozprostírá na ploše o velikosti pouhých 33 kilometrů čtverečních, což zahrnuje i ostrovy Taipa a Colone, a jeho populace čítá něco málo přes 680 tisíc obyvatel. Oficiálními jazyky jsou čínština a portugalská, nejfrekventovanějším prostředkem pro komunikaci je mezi místními obyvateli kantonština. Angličtina je poměrně hojně využívána v obchodě a turistické branži. Macajská kultura je mixem portugalského koloniálního dědictví a čínského vlivu, což je potřeba brát na zřetel i během obchodních jednání.

MALÉ DANĚ, MINIMUM CEL

Hospodářství žije z herního průmyslu a lze ho charakterizovat jako velmi otevřené, clo je uvaleno na minimum produktů a daňové zatížení je velmi nízké. Aktuální čínská pětiletka pod-

Macao, kde jsou povolena kasina, je rájem čínských gamblerů.

Foto: Shutterstock.com

odklon od herního průmyslu, hlavního zdroje příjmů státní pokladny, je nepravděpodobné, že by Macao v následujících letech vybočilo z těchto dobře zajetých kolejí.

ŠANCE JSOU VE STAVEBNICTVÍ ČI DODÁVKÁCH NÁPOJŮ

Za perspektivní lze proto považovat zejména ty sektory, které jsou přímo

dat zajímavé příležitosti. Aktuální vládní iniciativa „Tourism Plus“ cílí na vytvoření nových lákadel pro pevninské i zahraniční návštěvníky, a to v podobě výstav, důrazu na kreativní průmysl, vznik špičkových sportovišť a wellness center. Integrovaný projekt oblasti delty Perlové řeky (Greater Bay Area) skýtá možnost zapojení se do větších infrastrukturálních projektů přesahujících hranice Macaa.

Prísna protiepidemiologická opatření bohužel aktuálně neumožňují přilet návštěvníků z Česka a je nepravděpodobné, že by do konce letošního roku došlo k zásadnímu uvolnění striktních pravidel. V případě zájmu českých firem je však Generální konzulát České republiky v Hongkongu připraven zapojit macajské subjekty do naplánovaných aktivit v oblasti zelených technologií a propagace nápojového průmyslu. ✖

Anna Dupalová, vicekonzulka, obchodní rada, Generální konzulát ČR v Hongkongu

Vládní iniciativa „Tourism Plus“ cílí na vytvoření nových lákadel pro pevninské i zahraniční návštěvníky, a to v podobě výstav, důrazu na kreativní průmysl, vznik špičkových sportovišť a wellness center.

poruje další rozvoj turismu, volnočasových aktivit, ale i vytvoření platformy na podporu rozvoje obchodu mezi pevninskou Čínou a portugalsky mluvícími zeměmi. I přes deklarované snahy Macaa o větší diverzifikaci ekonomiky a úsilí o alespoň částečný

i nepřímý napojení na herní a veletržní průmysl či turismus. Architektonická řešení, nízkoenergetické osvětlovací systémy, vybavení pro herní průmysl, chytrá řešení pro budovy, design či nápoje jsou jen některé z oblastí, kde lze nepochybně vyhle-

Lusofonní státy patří k největším šancím v Africe

Sedm afrických států, které bývaly kolonií Portugalska, skýtají dobré obchodní šance. Spojuje je nejen portugalská jako používaný jazyk, ale i podobný styl obchodního jednání.

Angola je významným obchodním partnerem především v oblasti přírodních energetických zdrojů (hlavní dodavatel ropy a zemního plynu). Portugalské orgány podporují Angolu i v jejím úsilí o repatriaci finančních prostředků z portugalských bank v souvislosti s podezřením na korupční kauzy z minulých let.

Mezi nejvýznamnější země, kam exportuje Guinea-Bissau, také patří Portugalsko. Kapverdý jsou orientovány na Evropu (nejvýznamnější obchodní partneři Španělsko a Portugalsko), mají kulturně i historicky velmi blízko k EU a mají s ní nadstandardní vztahy. Investice tradičně proudí do cestovního ruchu. Lze zaznamenat i vojenskou přítomnost Portugalska v Africe (například na severu

Mosambiku, v pobřežních oblastech Svatého Tomáše a Princova ostrova kvůli ochraně před piráty). Ekonomika Svatého Tomáše a Princova ostrova je rovněž úzce spjata s Portugalskem, které je zde největším investorem a angažuje se i v oblasti vzdělávání.

ANGOLA MÁ NOVÝ ZÁKON O INVESTICÍCH

Ekonomická situace v současnosti trochu ztěžuje podmínky dovozu i prosazování se v místních projektech, což ale zase neznamená, že neexistují příležitosti. České firmy by se i nadále měly snažit prosadit.

Realizaci investic včetně zřízení pobočky, obchodního zastoupení a joint-venture s místním angolským partnerem upravuje v Angole investiční zákon z roku 2018. Novinkou v Angole je nový přístup k financování státních zakázek. Angolská agentura na podporu vývozu a investic (AIPEX) podle individuálních přání firem poskytne konkrétní návod a svou podporu. Kromě obchodního úseku velvyslanectví v Pretorii pomáhá při vstupu na trh i Angolsko-česká agrární a průmyslová komora (například jde o zemědělské projekty na klíč, stavbu dálnic, továrny na dlaždice, pivovary). Je rozjednáno mnoho projektů, které však ještě nebyly dokončeny, a řeší se často komplikovaná situace ohledně financování projektů i z důvodu nedostatku deviz v Angole.

Země je signatářem dohody o Africké kontinentální zóně volného obchodu (AfCFTA), jejímž cílem je snížit cla a podpořit obchod na celém kontinentu. AfCFTA vstoupila v platnost 1. ledna 2021 (se zpožděním od července 2020 kvůli pandemii covidu-19).

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A AFRICKÝMI LUSOFONNÍMI ZEMĚMI V LETECH 2017–2021

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	10 023	5 658	18 179	13 827	8 634
Dovoz	43 903	27 419	34 893	40 202	19 189
Obrat	53 926	33 077	53 072	54 029	27 823
Bilance	-33 880	-21 761	-16 714	-26 375	-10 555

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A ANGOLOU

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	8 539	3 303	15 275	8 627	3 713
Dovoz	4	0	429	42	3
Obrat	8 543	3 303	15 704	8 669	3 716
Bilance	8 535	3 303	14 846	8 585	3 710

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A MOSAMBIKEM

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	1 260	1 783	2 145	5 130	4 822
Dovoz	43 435	26 943	34 078	40 008	19 163
Obrat	44 695	28 726	36 223	45 138	23 985
Bilance	-42 175	-25 160	-31 933	-34 878	-14 341

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A KAPVERDAMI

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	148	571	737	57	96
Dovoz	343	3	24	8	5
Obrat	491	574	761	65	101
Bilance	-195	568	713	49	91

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

PORTUGALSKÝ STYL JE ZNÁT I PŘI OBCHODNÍM JEDNÁNÍ

Ve zvyklostech a způsobu jednání je v lusofonních zemích Afriky stále patrný portugalský vliv. Typický je například dlouhý oběd, bohatý noční život i vysoký stupeň formálnosti při jednáních. Obchodní jednání a dochvilnost fungují podle hesla „čas je darem Afriky“ a musejí se tak brát. Objevuje se vysoká míra byrokracie a zdoluhavé procesy při obchodním jednání, a proto je potřeba se obrnit vysokou mírou flexibility a tolerance. Jednáním jazykem v lusofonních zemích Afriky je portugalská. Stále více se ale objevuje prosazování angličtiny (v Mosambiku to je díky úzkým obchodním vztahům s Jihoafrickou republikou, v Angole se lze domluvit anglicky spíše s cizinci).

Klíčem k úspěchu v těchto zemích je osobní jednání. Je nezbytné mít v Africe svého distributora, který bude kdykoli k dispozici pro zákazníky. Důvěra se buduje dlouho, někdy je zapotřebí i pomoc státních institucí, které jsou ovšem velmi byrokratické (Angola, Guinea-Bissau). Je nutné nepodceňovat důkladné prověření partnera (registrace a licence k podnikání). Využít lze i řady místních absolventů českých vysokých škol. ✖

Foto: Shutterstock.com

Bývalé africké kolonie mají vysoký podíl zemědělství na HDP, například v Guineji-Bissau je to víc než 50 procent.

V MOSAMBIKU MAJÍ ČESKÉ VÝROBKY PŘEDNOST

V souvislosti s uzavřením dohody o ekonomickém partnerství EPA mezi EU a vybranými zeměmi SADC (Jihoafrické rozvojové společenství), mezi něž patří i Mosambik, je umožněn preferenční přístup českým produktům na mosambický trh. Kapverdy se vzhledem ke svému členství v ECOWAS snaží být pro evropské vývozce branou do zemí západní Afriky, z čehož vyplývá relativně vysoký reexport evropských produktů. Česko-kapverdská obchodní komora poskytuje služby na podporu obchodu, investic a mnoha dalších oblastí.

K NEJVÝSPĚLEJŠÍM ZEMÍM REGIONU PATŘÍ KAPVERDY

Kapverdská republika představuje relativně malou ekonomiku orientovanou převážně na tradiční (především portugalské a španělské) dodavatele.

Ve srovnání s ostatními zeměmi západní Afriky je hospodářsky i politicky vysoce rozvinutá a patří mezi nejbohatší země subsaharské Afriky. Kapverdy se ve výši investic na hlavu řadí na přední místo v západní Africe díky stabilnímu politickému a ekonomickému prostředí, kurz domácí měny escudo je pevně svázan s eurem.

HOSPODÁŘSTVÍ POŠKODILY CYKLONY I PANDEMIE

Zmíněné africké ekonomiky v roce 2020 poklesly z mnoha negativních důvodů: dopad celosvětové pandemie covidu-19 na obchod a cestovní ruch, pokles světové ceny nerostných surovin a poptávky po těchto surovinách (angolskou ekonomiku vysoce závislou na ropě ovlivnil výrazný pokles ceny ropy), důsledky škod způsobené přírodními katastrofami (cyklony z roku 2019 v Mosambiku), také celková domácí poptávka a sociální

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A GUINEOU-BISSAU

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	5	1	22	11	3
Dovoz	1	28	9	13	0
Obrat	6	29	31	24	1
Bilance	4	-27	13	-2	3

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

OBCHODNÍ VÝMĚNA MEZI ČR A SVATÝM TOMÁŠEM A PRINCOVÝM OSTROVEM

(v milionech eur)

	2017	2018	2019	2020	1-6/2021
Vývoz	5	1	22	11	3
Dovoz	1	28	9	13	0
Obrat	6	29	31	24	1
Bilance	4	-27	13	-2	3

Zdroj: ČSÚ, MPO ČR

nepokoje kvůli zvyšování cen základních potřeb a potravin a zvyšující se nezaměstnanosti (Angola). Guinea-Bissau patří mezi nejméně rozvinuté státy světa a mezi deset nejchudších zemí, její hospodářství založené na zemědělství je závislé na vývozu kešu ořechů, který utrpěl zablokováním a uzavřením hranic.

V roce 2020 došlo k poklesu obchodní bilance zmíněných afrických zemí s ČR. Přesto existuje stále velký potenciál spolupráce, především v některých průmyslových oborech. ✖

Andrea Heverlová

Odbor zahraničně ekonomických politik II,
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Češi pomohli s projekty na pitnou vodu nebo na organické farmaření

Česko poskytuje rozvojovou pomoc v rámci takzvaných malých lokálních projektů (MLP) do výše 500 tisíc korun. Mezi vybrané MLP patřily například projekty angolské pobočky Člověka v tísni pro zlepšení přístupu k pitné vodě a na výuku základních hygienických návyků pro obyvatele místních komunit v provincii Bié.

V Mosambiku to byla výstavba studní a rozvoj zemědělské činnosti na ostrově Inhaca u hlavního města Maputa, na vybavení základních škol a jiné zemědělské projekty. V roce 2019 úspěšně proběhl projekt na podporu organického farmaření v provincii Sofala ve střední části Mosambiku.

Na rok 2021 byl schválen projekt s názvem Project for Implementation of Maritime

Patrols for Protection of Ecosystems and Fishing Grounds off Inhaca Island s mosambickou neziskovou organizací Eyes on the Horizon. Cílem je zavedení námořní hlídky okolo ostrova Inhaca a pomoc udržet přístup místních komunit k jejich hlavní obživě – rybolovu a bojovat tak proti nelegálnímu rybolovu, znečišťování pobřeží a ničení chráněných mangrovníků. Projekt navazuje na předchozí rozvojové aktivity ČR na ostrově Inhaca, který je mimo jiné i středem zájmu mosambického prezidenta.

Angola se aktuálně nachází ve složitém období, kdy se jí stále nedaří zvítězit nad devizovou krizí a postupně sílí sociální tlaky kvůli růstu chudoby. Angolský prezident při svém nástupu do funkce v roce 2017

slíbil mnoho změn, aby dostal zadluženou, zkorumpovanou a na ropě závislou ekonomiku do nové formy. Na období 2018 až 2022 byla přijata strategie Angoly v Národním rozvojovém plánu, který vychází z dlouhodobé strategie Angola 2025. Plán zahrnuje šest strategických cílů: a) lidský rozvoj a blahobyt, b) udržitelný a inkluzivní ekonomický růst, c) rozvoj infrastruktury, d) upevnění míru, posílení demokratického a právního státu, řádná správa věcí veřejných, reforma státu a decentralizace, e) harmonický rozvoj teritoria, f) zaručení územní stability a integrity a posílení její úlohy v mezinárodním a regionálním měřítku. Jednotlivé cíle v sobě integrují i sektorové strategie. ✖

Ucpáno. Egypt i Panama rozšiřují průplavy kvůli obřím lodím

Zablokování Suezského průplavu lodí Ever Given ukázalo zranitelnost mezinárodní dopravy. Egypt se rozhodl svůj průplav rozšířit, kapacitu znovu navyšuje také Panamský kanál. Problémy v globální přepravě oživily plány i na třetí alternativu – nový průplav v Nikaragui.

Globální byznys na této planetě má dvě úzká hrdla. Jmenují se Suez a Panama. Jak v posledních letech vzrostl objem mezinárodní nákladní dopravy, staly se dva hlavní mořské průplavy stále zranitelnějšími tepnami. Když se objeví problém tam, pocítí to výrobci a spotřebitelé i na druhém konci světa.

Letos v březnu na to znovu upozornil incident, kdy obří loď Ever Given zablokovala na šest dní Suezský průplav. V ucpaném kanálu tak musely čekat víc než čtyři stovky dalších lodí. Už tak narušený přísun dílů a zboží do Evropy se začal dále zpožďovat. Suezem přitom prochází 13 procent světového obchodu a asi sedm procent světové přepravy ropy.

V kombinaci s nedostatkem kontejnerů pro dopravu mezi Asií a Evropou tak zablokování průplavu patřilo k momentům, které zapříčinily současné problémy evropského průmyslu

s dodávkami dílů a také raketový růst cen komodit a materiálů.

PODRAŽILA ROPA I KÁVA

Tato havárie varovala a nepotěšila ani egyptskou vládu, pro niž jsou poplatky lodí za průjezd průplavem po propadu turistického průmyslu posledním velkým zdrojem peněz. Už jen samotná operace na vyproštění vzpříčené kontejnerové lodě o hmotnosti 220 tisíc tun a délce 440 metrů vyšla podle egyptské strany na víc než 916 milionů dolarů. Tuto částku chtěla Správa Suezského průplavu (SCA) vymáhat po japonském majiteli lodí Shoeim Kisenovi. Vyproštěné plavidlo včetně tisíců naložených kontejnerů Egyptané drželi čtvrt roku jako jakési hmotné rukojmí na jezeru u průplavu. Svůj požadavek na úhradu škody nakonec Egyptané snížili na 550 milionů dolarů a loď Ever Given uvolnili.

Náklady na záchrannou operaci jsou ale stejně jen zlomkem v po-

rovnání s tím, jaké škody týdnenní výpadek Suezů způsobil globálnímu byznysu. Odhaduje se, že každý den blokády znamenal přímé ztráty minimálně 400 milionů dolarů, v přepočtu tedy asi devět miliard korun. V konečném důsledku to pocítil mimo jiné i český spotřebitel, a to například ve zdražení pohonných hmot nebo i takového zboží, jako je káva. „Veškeré kávové boby, které se převážejí z východní Afriky či Asie do Evropy, putují právě Suezem. Z významných dodavatelů kávy robusta do Evropy nevyužívají Suez jen ti brazilští a ti z Pobřeží slonoviny. Všichni ostatní ano. Přitom už před blokací průplavu byly bržděny dodávky kávy třeba z Vietnamu kvůli pandemickému přetížení dopravních kapacit,“ připomněl ve svém komentáři člen Národní ekonomické rady vlády Lukáš Kovanda.

PROHLouBIT, PRODLouŽIT, ROZŠÍŘIT

Poučení je jasné. Případné další ucpání průplavu by bylo novou katastrofou pro Egypt, rejdaře i globální obchod jako takový. Správa průplavu proto okamžitě zahájila práce na rozšíření kanálu. „Oznámila, že plánuje znovu prodloužit druhý pruh průplavu, který byl otevřen v roce 2015, o deset kilometrů na délku 82 kilometrů. Chce také rozšířit a prohloubit jeden úsek na jižním konci kanálu. Práce začaly na základě směrnic egyptského prezidenta al-Fattáha as-Sísího,“ informoval ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Káhiře Neklan Coufal.

Díky rozšiřování Suezů se už v uplynulé dekádě výrazně zvedla jeho kapacita a loni mohlo 193 kilometrů dlouhým kanálem proplout téměř 19 tisíc lodí a 1,17 miliardy tun nákladu. Tím byl i v pandemickém roce téměř vyrovnán výsledek z historicky rekordní sezony 2019. Správa průplavu loni inkasovala víc než 5,6 miliardy dolarů. Jestliže se na něčem výrazně projeví pandemie, pak je to podle SCA asi 60procentní propad námořní přepravy nových automobilů.

3D grafika ukazuje, jak byla vyprošťována zaklíněná loď Ever Given.

Foto: Shutterstock.com

PANAMA SVŮJ KANÁL TAKÉ ZNOVU ROZŠÍŘUJE

Dalšího růstu kapacity se letos dočkal i druhý velký průplav na protilehlé straně světa. Panamský průplav oslavil v červnu pět let od rozšíření, které umožnilo překonávat středoamerickou šíji i obřím nákladním lodím kategorie Post-Panamax. Možnosti rozšířeného vodního díla, jehož upgrade vyšel Panamu na 5,25 miliardy dolarů, otestoval předloni až na maximum lodní obr Triton, tedy kontejnerová loď dlouhá 369 metrů. Později potvrdily průjezdnost kanálu pro největší lodi ještě další velká plavidla s podobnými rozměry, nákladní kolosy Talos a Theseus.

To dodalo správě průplavu sebevědomí a motivaci, takže letos u příležitosti pětiletého výročí rozšíření kanálu dále zvýšila kapacitu zdymadel pro dlouhé lodi. Tím je nyní kanál průplavný už pro téměř 97 procent plavidel světa. „Tato změna byla možná díky zkušenostem, které náš tým získal při bezpečném a spolehlivém řízení plavebních komor v uplynulých pěti letech,“ uvedl šéf správy průplavu Ricaurte Vásquez Morales.

Zdymadla a další části Panamského kanálu napřímo zaměstnávají přes 10 tisíc lidí, nepřímo ale na průplavu a souvisejících službách závisí většina ekonomiky.

Díky navýšení kapacity také roste množství přepraveného zboží. Panamou ho ale co do množství přesto stále projde asi jen necelá polovina ve srovnání se Suezem. Ve fiskálním roce 2020 to bylo 475 milionů tun nákladu a Panamským průplavem v tomto období projelo něco přes 13 tisíc lodí. Správa průplavu hlásí, že první fáze pandemie znamenala výrazný, téměř pětinnový propad dopravy.

PŘIBUDE VE STŘEDNÍ AMERICE DRUHÝ PRŮPLAV?

Potenciálním konkurentem Panamy je opakovaně plánovaný a již několikrát odložený megalomanský plán Nikaraguy na vykopání vlastního průplavu ve Střední Americe. Zatímco pro dopravce by přinesl případný druhý kanál v regionu vítanou alternativu a díky konkurenčnímu boji logicky i snížení poplatků, Panamě by ukousl část příjmů z mezinárodní dopravy, které jsou pro ekonomiku malé země klíčové.

Projekt ale uvízl v podstatě na mrtvém bodě a podle některých analytiků byl od začátku odsouzen k neúspěchu. Přinejmenším geograficky nicméně jistý smysl dává. Nový kanál má být veden mezi Atlantikem a Pacifikem v místě, kde by byl navíc propojen s jezerem Nicaragua. O podobném řešení už přemýšleli kdysi na počátku kolonizace španělští konkvistadoři. Oblast zvažovaly na konci 19. století zvolit pro stavbu průplavu také Spojené státy, nakonec ale upřednostnily právě jižněji položenou Panamskou šíji.

VĚČNÝ SEN NIKARAGUJCŮ MĚLI SPLNIT ČÍNAŇE

V současnosti se myšlenku, která je svým způsobem přetrvávajícím ná-

rodním snem Nikaragujců, pokusila oživit vláda jejich prezidenta Daniela Ortegy ve spolupráci s Čínou. Ortega udělil licenci hongkongské společnosti HKND Group miliardáře Wang Ťinga a práce na projektu teoreticky započaly v roce 2014. Převážně ale zůstaly na papíře a společnost HKND Group v roce 2018 za podezřelých okolností zavřela své kanceláře. Ortegová vláda vyjádřila vůli v projektu pokračovat, reálně ale stavební práce neprobíhají. Podle původního harmonogramu měl přitom být nový kanál otevřen už v roce 2020.

Všechno ale hraje proti jeho stavbě. Jednak narazil na odpor ekologů a místních domorodých etnik, protože oblast při jezeru Nicaragua patří k unikátním a zatím málo dotčeným přírodním regionům Střední Ameriky s cennou faunou i flórou. Právě v roce 2018, kdy se měly naplno rozjet stavební práce, navíc v celé zemi vypukly protivládní protesty, docházelo k násilnostem a ekonomika vedená v duchu socialismu upadla do hluboké krize. Další ránu pro Nikaraguu znamenal příchod pandemie.

Chudý středoamerický stát také nemůže bez zásadní pomoci nějaké zahraniční velmoci megalomanský projekt sám ufinancovat. Náklady jsou totiž odhadovány na závratných 50 miliard dolarů, což je zhruba trojnásobek ročního HDP celé země. Přesto přese všechno letos dostala myšlenka alternativní vodní cesty kvůli havárii lodi Ever Given v Egyptě nový impuls jako ne zcela iracionální.

KONKURENCE SE NEKONÁ, PANAMA MŮŽE ZVYŠOVAT POPLATKY

Panamci si ale zatím mohou mnout ruce, protože jim sousední konkurence jen tak nevyroste. Už méně spokojení jsou námořní dopravci. Správa Panamského kanálu totiž ohlásila pro letošek výrazné zvýšení poplatků za využití průplavu. Rejdaři také musejí doufat, že se v zatím monopolním Panamském průplavu nebude opakovat podobná havárie, jaká na jaře zablokovala Suez. Další velká dopravní zácpa na moři by už mohla být pro mezinárodní dopravu opravdu kritická. ✖

Tomáš Stingl

Kontejnery vážnou také v amerických a čínských přístavech

Při případné bloádě průplavů není problémem jen dočasné zastavení lodí a zboží. Globální dopravě se v současnosti zoufale nedostává velkých dopravních kontejnerů, kterých je na planetě k dispozici asi 180 milionů. Aktuálně je ale obrovské množství kontejnerů zablokováno na obou protilehlých pobřežích Tichého oceánu. Americké přístavy, jako je třeba ten v Los Angeles, nestačí odbavovat velké množství lodí, které musejí dlouze čekat v pobřežních vodách. Důvodem jsou mimo jiné přísnější procedury

v době koronaviru a onemocnění pracovníků v přístavech. To se týká na druhé straně Pacifiku také Číny, jejíž přístavy jsou vůbec nejdůležitějšími portály pro světovou nákladní dopravu. V létě například vyvrcholily potíže v klíčovém přístavu ve městě Šen-čen, jehož zaměstnanci zkosila nová vlna pandemie. Kvůli šíření mutace delta byl částečně uzavřen i další čínský přístav Ning-po Čou-šan, který je třetím největším kontejnerovým přístavem na světě. ✖

„Nečistá“ levá ruka?

Na co v Orientu využít bekhend

Dotknout se obchodního partnera levačkou nebo ji použít při jídle na pracovním obědě? V některých koutech světa to znamená pořádný trapas. Proč tomu tak je a jak společenskému faux pas předejít?

Foto: Shutterstock.com

Zhruba dvě třetiny obyvatel této planety i v 21. století stále považují levou ruku za tu nečistou, méněcennou, špinavou. Stejně tak leváci jsou ještě pořád v mnoha zemích vystaveni stigmatizaci a snahám převychovat je na dominantní používání pravačky.

Při jednání s Araby, Číňany, Indý, Barmánci i mnoha dalšími národnostmi na to musí Evropan pamatovat, aby se mimoděk nedopustil společenského přehmatu. Doslova přehmatu. I ten, kdo je s vnímáním levé ruky v dané kultuře jako špinavé srozuměn, může nějaký úkon například při jídle velmi snadno udělat „bekhendem“ prostě proto, že je na to dlouhodobě zvyklý, nebo protože je od přírody levák.

Potlačení leváctví souvisí ve východní Asii i s tendencí směřovat k uniformitě a jednotě bez individuálních odchylek jednotlivce.

KTEROU RUKOU PÍŠE DÁBEL

Nejdřív je třeba pochopit, proč levačka získala v mnoha kulturách nelichotivé přívlastky. Její vnímání jako nečisté není jen předsudkem, má i ryze praktické důvody. V arabských zemích a na indickém subkontinentu

je tak vnímána mimo jiné proto, že se používá na toaletě nebo při různých úkonech, při nichž se člověk umaže. V Číně, na Korejském poloostrově nebo v Japonsku hraje důležitou roli skutečnost, že tyto kultury mají sklony k jednotě a uniformitě. Individuální odchylky jednotlivce od normy – jako je třeba psaní levou – nejsou příliš vítány. V Myanmaru je pravačka nazývána doslova jako ta „pozitivní“, levačka jako ta „negativní“. V některých částech Afriky a historicky také v Evropě jsou nebo byli leváci podezříváni z čarodějnictví, spojení s nečistými silami nebo rovnou ďáblem. Ten byl na starém kontinentě na historických malbách obvykle vyobrazován jako levák. V Africe je dodnes v některých oblastech leváctví „léčeno“ fyzickými tresty nebo drilem druhé ruky.

ČÍNA LEVÁKY SKORO VYMAZALA

Odsudek leváků má své kořeny i v přirozené lidské podezřívavosti vůči čemukoli, co se liší, co je v menšině. Geneticky se totiž v lidské populaci rodí jen 10 až 13 procent leváků. Mnoho zemí má navíc kvůli násilné převýchově nakonec ještě daleko menší podíl levorukých mezi obyvateli. Jejich extrémně nízký počet oficiálně registruje nejlidnatější země světa, Čína, kde je to podle statistiky dokonce méně než jedno procento populace. Vedle klasických stigmat, která jsou s levorukými spojena i v jiných státech, to může mít i jeden ryze praktický důvod. Psaní

LEVÁRNÝ JSOU I V ANGLIČTINĚ NEBO ŠPANĚLŠTINĚ

Stigmatizace levorukých v průběhu dějin coby znamení ďábla, zlé vůle či proľhanosti se nenápadně vetřela i do jazyka. V češtině jsou dodnes užívány výrazy, které spojují levou ruku s podfuky, podlostí nebo nešikovností, aniž by si to uživatelé jazyka už vůbec uvědomovali. Běžně tak kolují výrazy a fráze jako „levárna“, „levota“, „bylo to levý“ nebo „ten je ale levej“.

Negativní významy uvalené na leváctví lze dohledat i v různých světových jazycích. Například francouzské slovo „gauche“ – tedy levý – převzala stejně jako mnoho jiných francouzských výrazů i angličtina. V té se ale význam posunul na „společensky neohrabaný“. Dokonce i samotné anglické slovo „left“, které má původ doma na ostrovech, pochází z anglosaského výrazu „lyft“ neboli slabý.

Italské slovo „mancino“ znamená levák, ale zároveň také podlý člověk. Španělština si svůj předsudek vymezuje negativně frází „no ser zurdo“. To znamená nebýt levákem, významově se tím ale miní něco jako nebýt fůlpasem, tedy „být chytrý“. V holandštině může zase slovo „linkshandig“ nést přesně stejný význam jako české rčení „mít obě ruce levé“. ✖

některých čínských znaků si prý totiž vyloženě žádá použití pravačky.

Velmi nízký počet lidí píšících rukou na straně srdce je také v Jižní Koreji, kde to je jen necelých šest procent obyvatel. Nucená převýchova genetických leváků na psaní a celkovou dominanci pravé ruky byla ostatně donedávna běžná i v Evropě a vedla k mnoha nežádoucím psychickým i fyzickým důsledkům pro potlačené leváky. Jako typické problémy těchto lidí se uvádí koktání, okusování nehtů, špatná orientace v prostoru, deprese či nejrůznější neurotické potíže.

RADĚJI SEVRŽÍT MOBIL NEBO KLÍČE

Zejména v mnoha asijských nebo afrických zemích je nutné mít v první řadě na paměti zákaz používání levačky při jídle. Evropana k tomu svádí mimo jiné to, že v zemích indického subkontinentu nebo některých arabských státech je normou jíst rukama, lépe řečeno jednou rukou. A takhle si nabrat třeba řídkou omáčku na kari promíchanou s rýží, to už je pro Evropana zvyklého na příbor pořádná výzva, dokonce i kdyby směl používat obě ruce. Aby podvědomě nezapojil do akce i tu levou, lze si vypomocť jednoduchým trikem. Prostě do levačky sevřít nějaký předmět – typicky mobil, peněženku nebo klíče od hotelového pokoje –, takže zůstává

Najíst se v jižní Indii bez pomoci levačky je těžší tím spíš, že se servírují řídké omáčky na banánový list a obvykle se nepoužívá žádný příbor.

obsazena. Kdo si chce výzvu – a zároveň radost – v podobě jídla z ruky raději nechat ujít, může samozřejmě zvolit nejprozaičtější řešení, tedy zkrátka požádat obsluhu nebo hostitele o lžici či vidličku. Stále je ale nutné pamatovat na to, že v akci by měla být při jídle toliko pravačka.

Velmi důležité je uchovat v paměti embargo na levačku při případném podání ruky nebo jiném přátelském doteku s arabskými nebo indickými obchodními partnery.

ŠPINAVÁ RUKA SE NAKONEC ZAČNE VELMI HODIT

Jakkoli může zpočátku princip „nečistě“ levé ruky působit jako

předsudečný a matoucí, brzy evropský byznysmen s překvapením zjistí, že jde vlastně o velmi praktický zvyk. Zdaleka totiž nejde jen o užití levačky na toaletě, jak se obvykle traduje v cestovatelských průvodcích. Bekhend přijde ke slovu při všech úkonech, kde se člověk dostává do kontaktu s nečistotou. Levou použije třeba při obouvání bot. Při oprášení kalhot, které si umazal na ulici. Na chycení držadla v autobuse. Při vyhození odpadků do koše. Při otevírání dveří, na jejichž kliku už ten den sáhly stovky lidí. A tak dále. Podvědomé vymezení levačky pro tento typ úkonů přejde rychle do krve a zautomatizuje se.

Právě v zemích indického subkontinentu, které se v posledních letech propadají do stále větší špíny, všudypřítomného nepořádku a až apokalyptického znečištění životního prostředí, je dvojnásob potřeba uchovat si aspoň jednu čistou ruku a ubránit malou oázu osobní hygieny.

Další impuls k většímu důrazu na hygienu dal příchod koronavirové pandemie. Takže vyhradit si jednu ruku na ty méně hygienické úkony, to se koneckonců hodí i po návratu z obchodní cesty zpátky do Evropy. Jen samozřejmě nikde není psáno, že to nutně musí být zase ta v historii už tolikrát ukřivděná levačka. ✖

Tomáš Stingl

Podepřený loket vyjadřuje úctu

Ve Vietnamu, Myanmaru a ojedinelé i v českých obchodech vedených vietnamskou komunitou může návštěvník zaznamenat drobné gesto, které v evropském kultuře není používáno. Typicky doprovází rozměnění peněz při platbě větší bankovkou. Když prodáváč vrací peníze zákazníkovi, někdy podepře nataženou pravou ruku s bankovkami svou levačkou. Gesto vyjadřuje úctu k zákazníkovi. Někdy ho prodáváč umocní mírným úklonem hlavy nebo lehkým úsměvem. ✖

Batův odkaz žije, firmy přebírají jeho systém řízení

Mnoho současných podniků se rozhodlo přejít systematicky na pravidla, která kdysi zavedl průkopník tuzemského podnikání Tomáš Baťa. Ten vsadil v první řadě na větší vtažení zaměstnance do života firmy.

Přincipy, kterými kdysi dovedl na vrchol své obuvnické impérium Tomáš Baťa junior, fungují i v 21. století. Odkaz a metody legendy českého podnikání v tuzemsku pomáhá firmám zavádět Nadace Tomáše Bati. Sídli samozřejmě ve Zlíně, odkud Baťova rodina dobyla v první polovině minulého století obchodní svět. Nadace mimo jiné pravidelně uděluje granty pro začínající podnikatele či umělce a formou konzultací a školení pomáhá podnikům zavádět Baťovu soustavu řízení. „Dosud jsme pomáhali se zaváděním baťovských principů ve více než dvou desítkách firem. Mnoho českých společností má navíc v sobě vybrané prvky Baťovy soustavy řízení, aniž by to nazývaly baťovskými principy,“ říká projektová manažerka z nadace Gabriela Končítíková.

Nadace je z části financována z prostředků nadnárodní organizace Bata Shoe Foundation. Globální značka tedy jinak řečeno dává na udržování baťovského odkazu část zisku z prodeje obuvi. Dalším zdrojem příjmů nadace je prodej knih, poplatky za různé přednášky a také pronájem prostor Baťovy vily.

MAJITEL MUSÍ BÝT OCHOTEN ROZKRÝT KARTY

V čem tkví podstata baťovského řízení? Informace se musejí ve firmě sdílet transparentně a zaměstnanec má mít motivaci v podobě určitého podílu na zisku, ale zároveň i jistou odpovědnost za ztrátu. Ve hře je i mnoho dalších principů. „Všechny jsou však závislé na tom, že vlastník firmy chce vnímat podnikání jako společnou aktivitu se spolupracovníky. Na takové nastavení musí být primárně

Video: Jak dokázala Baťova rodina obchodní krizi měnit v příležitost?

připraven on sám, protože v mnoha případech rozkryje karty. Stává se nám, že již při první konzultaci víme, že spolupráce nebude možná, protože vlastník očekává od zavedení baťovských principů pouze vyšší zisk pro sebe,“ vysvětluje Gabriela Končítíková.

Pokud si ale základní postoj – tedy vnímání firmy jako společný projekt se zaměstnanci – vezme majitel za svůj, může se začít s implementací systému řízení. Spolupráce s nadací

obvykle trvá zhruba půl roku. „Ze začátku je bezpochyby cítit nechuť lidí cokoli měnit. Je nutné zavést transparentnost do každodenního fungování firmy. Jde o přesné definování nákladů na jednotlivé pracovní pozice, dále ceny odvedené práce, potažmo podíl na zisku a ztrátě,“ popisuje Končítíková.

HOSPODÁŘE POZNÁŠ PODLE ODPADU

Baťovské principy zavádějí s pomocí nadace například ve vizovické společnosti KOMA Modular, která je předním evropským průkopníkem modulární výstavby. „Některé Baťovy zásady pořád beze zbytku platí, jiné naopak samozřejmě už uplatnit nejde, protože odpovídaly době 20. a 30. let minulého století,“ říká jednatel společnosti Stanislav Martinec. „Stále funguje například ta slavná účast pracovníků na zisku, byť ji lze provádět jen na určité úseky – ani Baťa to ostatně neměl zavedeno v celé továrně. Další platná zásada: Hospodáře poznáš podle odpadu. My odpady ve firmě redukuje velmi důsledně. Baťa říkal: Nejlépe je podívat se do kontejneru s odpadem, tam nahlédnete a vidíte, jak daná dílna funguje,“ pokračuje podnikatel.

Velmi inspirativní je zvláště dnes v době krize a růstu cen materiálů podle Martince to, jak Baťa dokázal reagovat na recesi. „V době krize snížil ceny, aby vyprodal sklady. Dnes se naopak všechno zdražuje a sklady zůstávají plné zboží,“ srovnává podnikatel.

Co podle Martince naopak v současnosti úplně neplatí, je pravidlo „Náš zákazník, náš pán“. „Tehdy platilo na sto procent, speciálně u bot. Dnes naopak některé velké firmy samy trh vytvářejí. Příkladem je třeba Steve Jobs. Necítil na konkrétního zákazníka, ale v podstatě si ho vytvořil. Ten současný spotřebitel je velmi ovlivněn reklamou a marketingem,“ podotýká Stanislav Martinec.

Foto: NTB

TOMÁŠ BAŤA JUNIOR

Narodil se v roce 1914 jako jediný syn Tomáše Bati, zakladatele zlínských obuvnických závodů. Odkaz svého otce ještě rozvinul a firmu proměnil nakonec až v největšího výrobce obuvi na světě. Po příchodu nacismu působil v exilu v Kanadě, po válce byla nová centrála obuvního gigantu zřízena ve Spojeném království. Tomáš Baťa junior koncern vedl do roku 1984, kdy byla firma na vrcholu rozmachu. Měla tehdy 90 tisíc zaměstnanců a provozovala 90 továren a pět tisíc obchodů v 89 zemích světa. Po sametové revoluci Tomáš Baťa junior jako ikona podnikání navštívil Česko a mohl mimo jiné spatřit znovuotevřenou slavnou prodejnu značky na Václavském náměstí v Praze. Zemřel v Torontu v roce 2008 ve věku nedožitých 94 let. x

Pohled na Zlín a jeho unikátní dobovou architekturu z Baťova 77 metrů vysokého mrakodrapu.

Foto: Shutterstock.com

PRAVIDLA JSOU Z DOKUMENTŮ I VYPRÁVĚNÍ PAMĚTNÍKŮ

Principy vedení podniku Tomáš Baťa nedefinoval v nějakém jednotném „manuálu“. Soustava řízení tedy byla kompilována z mnoha zdrojů a dobových dokumentů – od Baťovského desatera až po brožuru, kterou kdysi dostával nový zaměstnanec, když do práce ve zlínském obuvnickém impériu nastupoval. „Za dohledáním baťovských principů jsou tisíce hodin práce v archivu. Mezi zdroji informací je i vyprávění pamětníků, kteří ještě Baťu osobně zažili,“ říká Gabriela Končítíková.

S nadací zahájila spolupráci také proexportní agentura CzechTrade. „Tomáš Baťa je náš historicky nejznámější vývozce po celém světě. Ostatně v zemích, kde jeho společnost působila či stále působí, si místní ve spojitosti s Českem vybaví právě jeho,“ připomíná vedoucí marketingu v agentuře CzechTrade Hana Toclová. „V portfoliu našich klientů nalezneme řadu firem, které na Baťův odkaz navazují. Nadace disponuje řadou návodů, desater či jiných vzdělávacích materiálů, které jim mohou pomoci k úspěchu v exportu,“ dodává Hana Toclová.

Video: Jak vstoupila značka Baťa do Afriky? A jak koncipovat podnikatelský plán?

Podnikatel Stanislav Martinec podotýká: „Všichni, které znám a kteří baťův odkaz zavedli, tak uspěli. Já se o Baťu zajímám od 15 let a myslím, že co bychom si z něj měli všichni vzít, je odvaha pronikat do světa. Když vidím ty dnešní mladé muže, nevím, kolik z nich by bylo schopných se vydat ve dvaceti do světa a třeba někde v Indii zakládat obchodní síť.“ Martinec také zdůrazňuje nutnost zájmu firem o své lidi. „Ten Baťův systém byl uvnitř tvrdý, ale vždycky zůstal lidský.“

Tomáš Stingl

Začínající podnikatelé se mohou ucházet o grant

Nadace Tomáše Bati podpoří každý rok zhruba desítku projektů v oblasti podnikání, vědy či kultury. O podporu se mohou průběžně ucházet začínající podnikatelé a další fyzické osoby (s bydlištěm v České nebo Slovenské republice) či neziskové organizace. O případném přidělení grantu rozhoduje správní rada nadace, která zasedá obvykle třikrát ročně (v lednu, v květnu a v září).

Podle webových stránek nadace mají přednost ty projekty, které v jakékoliv formě pomáhají šíření odkazu Tomáše Bati. U vzdělávacích a kulturních projektů jsou primárně podporovány aktivity ve Zlínském kraji.

Mezi nedávno podpořenými projekty tak byla například tvorba webové stránky

Mezinárodní bytová soutěž firmy Baťa ve Zlíně. Autor webu Vladimír Parížek, jehož oblíbeným tématem je baťovská architektura, byl podpořen částkou 30 tisíc korun. „Web bytovasoutez.cz jsem vytvořil díky svému dlouholetému vztahu ke stavitelství firmy Baťa. Znamenal pro mne více představit laické i odborné veřejnosti unikátní projekt, který do Zlína přilákal Le Corbusiera, Fuchse a další významné architekty té doby a zařadil ho mezi pár evropských měst, ve kterých vznikly výstavní kolonie moderního bydlení,“ uvedl Vladimír Parížek.

Dalším příkladem podpořeného projektu jsou architektonické mapičky, které provázejí zájemce po baťovské architektuře. Od roku

2018 dosud byly podpořeny tři zmapované prohlídkové trasy. Ta první nazvaná Zlínská architektura do roku 1945 zahrnuje nejen nejdůležitější budovy Baťova firemního komplexu, ale také stavby v historickém jádru Zlína na Náměstí Míru.

Trasa nazvaná Po baťovském bydlení zahrnuje procházku po první dělnické čtvrti Letná vybudované nedaleko továrního areálu a ukazuje typické domky i výjimečné stavby z období první republiky. A trasa Zlín – Gottwaldov – Zlín je, jak název napovídá, věnovaná výstavbě v druhé polovině 20. století. Tvorba mapiček a tras vedla následně ke vzniku Zlínského architektonického manuálu.

BusinessINFO.cz

VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD

Portál s nejkompexnějšími informacemi pro podnikatele BusinessInfo.cz slaví 20 let

Jako první web v České republice nabídl portál na jednom místě komplexní informační servis od státní správy a později i od institucí EU, a to nejen pro podnikatele.

Portál BusinessInfo.cz začal fungovat v roce 2001. „Od toho momentu jsme jedním z mála IT projektů českého státu, který se může pyšnit dvaceti-letou ničím nenarušenou kontinuitou bez problémů a negativních kauz – 20 let pomáháme uspět českým podnikatelům,“ říká šéfredaktor portálu Pavel Hubáček.

Ideový záměr projektu se zrodil na Ministerstvu průmyslu a obchodu, které vznik portálu iniciovalo. Od počátku projekt realizuje agentura na podporu obchodu CzechTrade. Svým

20
let
online.

Například právní minimum pro podnikatele s přibližně 100 texty pokrývá všechny důležité aspekty podnikatelské činnosti.

dílem do informační mozaiky portálu přispívají i další partneři, tedy další ministerstva, státní agentury a také podnikatelské asociace a svazy.

O PRÁVU, DANÍCH, DOTACÍCH ČI EXPORTU

Čtenářům BusinessInfo.cz nabízí odborné články o daních, financování podnikání, jeho rozvoji či zahraničním obchodě, příběhy úspěšných podnikatelů včetně těch, kteří svými výrobky dobývají svět a otevírají kolegům pomyslné dveře na zahraniční trhy, a také přehled o státních programech, které jsou firmám k dispozici.

„Redakce portálu rozsáhlý tok informací utřídí, udržuje ho aktuální,

doplňuje do kontextu a v potřebné míře převádí do čtenářsky srozumitelné formy. Navíc přichází s vlastním unikátním obsahem, kterým podnikatelské informace od státu doplňuje a zpřehledňuje. Patří sem například i právní minimum pro podnikatele s přibližně 100 texty pokrývajících všechny důležité aspekty podnikatelské činnosti,“ říká Hubáček.

MICROSITE K 20 LETŮM PORTÁLU POPISUJE PŘÍBĚH BUSINESSINFO.CZ

Už pět let po svém vzniku se BusinessInfo.cz stalo nejpreferovanějším českým internetovým portálem pro podnikatele. Jako první volbu ho tehdy v průzkumu uvedlo jedenáct procent českých respondentů. Místopředseda Evropské komise Günter Verheugen dal v roce 2008 BusinessInfo.cz za příklad kvalitní informační podpory státu vůči podnikatelům. Podle Verheugena se jím mohou inspirovat obdobné weby ve zbylých zemích Unie. V internetové soutěži WebTop100.cz pro rok 2010 se

portál umístil na 3. místě v kategorii Služby.

V roce 2012 přišel portál s mobilní verzí, čímž se zařadil mezi premianty využívající toto řešení. BusinessInfo.cz se může pyšnit i tím, že jako první mezi weby státní správy začalo komunikovat se čtenáři na sociálních sítích (2011) a vytvářet informační obsah ve videích (2014). V dalších letech přibýly i tematické podcasty dostupné na populární platformě Spotify. Od konce roku 2019 je BusinessInfo.cz plně responzivní a stalo se zároveň prvním portálem státní správy v ČR, který běží kompletně v cloudu.

Portál získal na ještě větší důležitosti během pandemie. Potvrdil své postavení mezi podnikateli a živnostníky jako důvěryhodný a spolehlivý zdroj informací. „V roce 2020, po vypuknutí pandemie covidu-19, skokově vzrostla návštěvnost portálu a překročila 300 tisíc uživatelů měsíčně. Tento náhlý zájem jsme ustáli díky modernímu cloudovému řešení,“ doplňuje Hubáček. x

(red)

Startup vyvíjí robota, který vypeleje pole

Před dvěma lety začala vznikat inovativní společnost, která může přinést skutečnou revoluci v zemědělství. Pro přežití vzácných druhů ohrožovaných chemickými postřiky může mít větší význam než cílené ochranné projekty.

Video: Jak se stát top dodavatelem v Británii?

Firma Sipral je výrobcem skleněných fasád. Zaměstnává přes dvě stě lidí v ČR a Velké Británii, kam vyváží okolo 80 procent své produkce. Exportní ředitel Radim Košťál vysvětluje, jak uspět na konkurenčním a otevřeném trhu.

Robotické BringAuto dokáže rozvážet materiál v továrně

Nové technologie přinesou firmám úsporu nákladů i zaměstnanců. Patří mezi ně auto na dálkové ovládání i s autonomním řízením. Než vyjede do ulic, bude ale potřeba nejenom další vývoj, ale i změna legislativy.

Video: Podnikatelé by měli víc poslouchat grafické designéry

Vítězka soutěže o grafický prvek portálu BusinessInfo.cz designérka Silvie Jakubková přichází se zajímavými postřehy na téma role designu v byznysu.

Koronavirus: Jaká je situace ve světě?

Tematický speciál přináší informace o průběhu nemoci, opatřeních na podporu ekonomiky či vlivu pandemie na obchodní výměnu jednotlivých zemí s Českou republikou. Je průběžně aktualizován podle zpráv od ředitelů zahraničních kanceláří agentury CzechTrade.

Video: Indie zjednodušuje podmínky pro zahraniční podnikatele

Rozhovor s Ivanem Kameníkem, ředitelem zahraniční kanceláře v indickém Bengalúru, pojednává mimo jiné o tom, co všechno země dělá pro to, aby se stala globálním výrobním hubem.

Veletrhy v zahraničí s podporou českým vystavovatelům

25. - 27. 11. 2021 CT**TECH INDUSTRY**

Riga, Lotyšsko

Veletrh Tech Industry je o průmyslové výrobě. Tematicky pokrývá strojírenství, kovoobrábění, automatizaci, elektroniku a elektrotechniku, materiály, technologie a segment nástrojů. Lokální výroba v těchto oborech je v Pobaltí velmi omezená a země jsou závislé na dovozu řady výrobků.

Kontakt: Jan Darmovzal
jan.darmovzal@czechtrade.cz
tel.: 601 383 460

10. - 14. 3. 2022 CT**COSMOPROF WORLDWIDE (NOVUMM)**

Bologna, Itálie

Mezinárodní veletrh ve třech specializovaných salonech představí odvětví kosmetiky,

Foto: Shutterstock.com

lázeňství a spotřebního průmyslu, přičemž přehlídky se konají v různých termínech, aby byla zajištěna ochrana návštěvníků.

Kontakt: Jaroslava Pacáková
jaroslava.pacakova@czechtrade.cz
tel.: 724 966 507

26. - 29. 4. 2022 CT**LASER World of PHOTONICS (NOVUMM KET)**

Mnichov, Německo

Přední světový veletrh a kongres pro komponenty, systémy a aplikace optických technologií. Akce je primárně určená profesionálům z oblasti průmyslové optiky.

Kontakt: Terezie Zegzulková
terezie.zegzulkova@czechtrade.cz
tel.: 725 962 123

17. - 19. 5. 2022 CT**IFSEC (NOVUMM KET)**

Londýn, Velká Británie

IFSEC představí v Londýně novinky z oblasti bezpečnosti, která se týká profesionálů i běžné veřejnosti. Veletrh je příležitostí pro navázání nových obchodních vztahů mezi výrobci, distributory, odborníky i koncovými uživateli.

Kontakt: Terezie Zegzulková
terezie.zegzulkova@czechtrade.cz
tel.: 224 907 547

24. - 27. 5. 2022 CT**INTERZOO**

Norimberk, Německo

Celosvětově největší výstava novinek a inovací v péči o zvířata. Akce pokrývá komplexní nabídku produktů nezbytných pro chov, zejména pak pro výrobu a balení krmiv či veterinární techniky.

Kontakt: Jana Trnková
jana.trnkova@czechtrade.cz
tel.: 702 213 099

20. - 25. 6. 2022 CT**INTERSCHUTZ (NOVUMM)**

Hannover, Německo

Veletrh nabízí novinky pro celý sektor obrany od hasičských sborů, záchranného systému, civilní ochrany až po bezpečnost. Zaměřením pokrývá veškeré potřeby požární ochrany, jako jsou hasicí přístroje, vozidla, technická podpora i inovativní řešení ochrany před katastrofami. Zvláštní pozornost bude věnována záchrannému systému.

Kontakt: Jaroslava Pacáková
jaroslava.pacakova@czechtrade.cz
tel.: 224 907 545

Foto: Shutterstock.com

Nejbližší akce
exportního
vzdělávání
CzechTrade**19. 10. 2021** ONLINE**Právní změny v oblasti e-commerce – Nová pravidla pro e-shopy**

Seminář přiblíží změny v reklamaci, poskytování slev, všeobecných obchodních podmínkách či zobrazování recenzí. Kdy se podle těchto změn začít řídit, jak se připravit, kdy začít a co hrozí, když to nestihnete? Dozvíte se od expertek na právo v e-commerce a ochranu duševního vlastnictví.

Cena: zdarma

21. 10. 2021 BRNO**Online expanze na německý trh: Jak na online prodej a marketing**

Jak oslovit německého zákazníka a správně se prezentovat? Základní rozdíly oproti českému trhu, sociální sítě v Německu, online kampaně, finanční náročnost online expanze, databáze B2B kontaktů a telemarketing, spolupráce s německými obchodními zástupci, branding a brand positioning. Na semináři zazní nejen tato témata, ale i užitečné rady.

Cena: zdarma

26. 10. 2021 PRAHA**Jak na úspěšnou prezentaci produktu či služby zákazníkům**

Potřebujete se naučit prezentovat zákazníkově svůj produkt či službu tak, aby ho zaujala a on ji koupil? Chcete se dozvědět, na co se zaměřit, aby vaše prezentace ať už prezenní, nebo online byla pro zákazníka nejen srozumitelná, ale také zajímavá a poutavá? Prezentujete interně ve firmě a potřebujete prosadit nové myšlenky, projekty či změny? Více v semináři.

Cena: 1400 Kč bez DPH

CzechTrade zajistí firmám společnou expozici a podpoří zvýšení zájmu o české vystavovatele ze strany zahraničních obchodních partnerů. Malé a střední firmy mohou na svou prezentaci čerpat finanční podporu v rámci projektů NOVUMM a NOVUMM KET.

CT

Kvůli epidemii mohou být některé akce změněny. Aktuální informace lze nalézt na

www.czechtrade.cz/kalendar-akci

MPO

MPO pořádá české oficiální účasti na veletrzích v zahraničí

Více informací naleznete na webu CzechTrade, www.czechtrade.cz/kalendar-akci nebo www.exportnivzdelavani.cz, kam postupně přidáváme další exportní i odborné semináře a konference.

VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD

20
let
online.

**20 let
jsme tu pro vás.**
Děkujeme za vaši přízeň!

Celý příběh portálu najdete na
story.businessinfo.cz

NOVÉ PROJEKTY CZECHTRADE

V CzechTrade neustále vylepšujeme služby tak, abychom české exportéry maximálně podpořili při jejich krocích do zahraničí.

Exportní inkubátor

je určen k rozvoji exportně investičních aktivit českých firem přímo v konkrétním teritoriu, kdy vlastní zástupce firmy využívá zázemí plně vybavených kancelářských prostor a poradenských služeb dané zahraniční kanceláře CzechTrade.

Více informací vám poskytne garant služby Vladimír Degtár, vladimir.degtar@czechtrade.cz

Exportní aliance CzechTrade

představují spojení firem, které se vzájemně produktově či službou doplňují za účelem společné prezentace v zahraničí. Firmy přitom sdílí know-how i náklady a využívají synergie plynoucí z jejich spolupráce. CzechTrade zajistí každé alianci vlastního gestora, který ji provede procesem založení a především poskytne podporu fungování aliance s cílem prosadit se na zahraničních trzích.

Více informací poskytne garant služby Zuzana Jesenská: zuzana.jesenska@czechtrade.cz

KOMPAS (Komplexní Asistenční Služba)

je určen pro firmy, které potřebují asistenci v komplikovanějších administrativních procesech na zahraničních trzích, a je zaměřen výhradně na podporu spolupráce v B2B segmentu. Služba realizovaná ve spolupráci s místními prověřenými odborníky zahrnuje např. podporu a asistenci při vzniku sídla společnosti, certifikaci produktů, registraci a povolení pro výkon činnosti atd.

Více informací poskytne garant služby Petra Jindrová: petra.jindrova@czechtrade.cz